

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.





ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE:

JOHAN NORDLING.

BITR. REDAKTÖR: ERNST HÖGMAN.

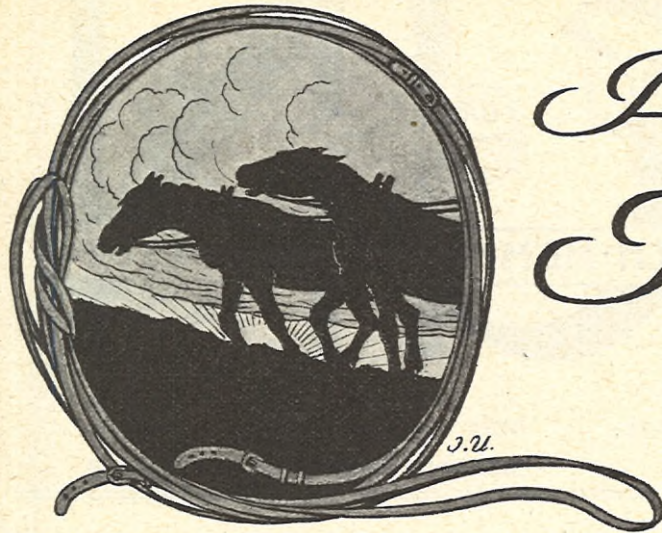
RED.-SEKRETERARE: ELIN WÄGNER.

SÖNDAGEN 4 JUNI 1911.

Barrens Dag öppnas.



1. Prins Gustaf Adolf öppnar festligheterna på Idrottsplatsen genom uppsläppandet af en ballong. 2. Hurra, nu stiger den! 3. Vårblommornas dans på öppningsfesten. A. Blomberg* foto.



JUNI

Årets tolv kapitel I parselen

Ett kapitel om arbetsfördelningen mellan man och
kvinna. Prisbelönad uppsats af
Verna Mårtensson.

VI KÄNNA ALLA den sedelärande fabeln om mannen och kvinnan, som gjorde arbetsbyte, hvilket hade den välsignelsebringande följden med sig, att de lärde sig akta och uppskatta hvarandras arbete. Hvad som en gång var en fabeldiktares experiment ser nu ut att bli verklighet, icke så att mannen och kvinnan måste byta arbete, men så att de måste samsas på samma arbetsfält.

Icke förrän i vår tid har världen sett någon strid om arbete mellan man och kvinna. Sida vid sida ha de arbetat, och arbetets fördelning har förefallit så naturlig, att ingen tanke offrats därpå. Visserligen ha kvinnans arbetsområden gradvis inskränkts, från det att hon i forntidens barbarsamhällen — såsom ännu i dag bland vilda folkslag — utförde allt det tunga och grofva arbetet, medan mannen förde krig och gick på jakt, till dess att hemmet och hushållet ensamt blef hennes område. Men ända till dess industrialismen bröt in, var hushållsarbetet så mångfaldigt och kompliceradt, och hvilade så mycket på hemmen af tillverkningen för familjens behof, att kvinnorna här hade full sysselsättning. Det har ju upprepats till leda, men måste alltjämt upprepas så länge anklagelsen mot kvinnan att hon inträngt på mannens arbetsområden obesväradt utslungas, att det var industrialismen, som gjorde de stora massorna af kvinnor arbetslösa, för så vidt de ville stanna inom hemmen. Och det var i det ögonblicket tvisten om arbetets fördelning blossade upp. Här är kvinnofrågans mest brännande punkt.

Så länge kvinnorna icke insett sitt sanna intresse i denna kamp, och så länge icke männen inse att deras och kvinnornas intresse i själfva verket äro identiska, skall det osäkerhetsstillstånd alltjämt råda, som förspiller så mycken kvinnokraft.

För de mindre bemedlade klassernas kvinnor ter sig saken enklast. Nödvändigheten drifver dem att arbeta där förtjänsten är närmast och störst, om som fabriksarbeterska utom hemmen eller som hjälphustru i andras hem, hinner för dem icke bli någon samvetssak.

För medelklasskvinnan ställer sig saken svårare i samma grad som hon har flere möjligheter att välja på. Situationen kan vara sådan, att frågan gäller: skall jag gifta mig eller arbeta? Men det finns också fall, då hon kan slippa både att gifta sig och att arbeta. Och om hon anser sig nödsakad att arbeta, har hon i allmänhet frihet att välja mellan flera olika yrken, för hvilka hon kan få utbildning.

Problemet skulle redan bli mycket enklare, om alla män och kvinnor hade klart för sig,

att det är hvarje kvinnas plikt, gift eller ogift, förmögen eller icke förmögen, att utföra ett godt och fullgodt dagsverke under sin lefnad, att använda sina krafter till det yttersta och bästa. Endast ett sådant arbete gör en människa af henne, värd allas aktning, endast detta gör henne lycklig och god. Detta erkändt, gå vi vidare och fastslå, med stöd af hvad som ofvan yttrades, att *alla* kvinnor numera icke kunna finna full sysselsättning i hemmen.

Men i och med detta ha vi ju också erkänt, att kvinnorna *måste* söka sig förvärfvarsarbete utom hemmen. Det är därför både dumt och orättvist, när man suckar öfver kvinnans intrång på arbetsmarknaden och önskar att kunna mota ut henne därifrån. Och dock ha männen, den stora massan af dem, utan att se längre än handen framför sig, så långt möjligt äro sökt mota kvinnan från hvad de med stor orätt kalla sina arbetsområden eller ha de, när de med suckan och klagan nödgats släppa in henne, framgångsrikt sökt hålla henne kvar inom de lägst aflönade, minst utvecklande och minst ansvarsfulla posterna.

Kvinnan själf bär delvis skulden, eller rättare, de många kvinnor bära skulden, som ännu icke lärt sig att ta sitt förvärfvarsarbete på allvar. De se på det med människans ögon, d. v. s. som något provisoriskt, något nödvändigt ondt, en af tidens missförhållanden betingad afvikelse från idealet. "Detta skall bli mitt arbete, till dess jag gifter mig", tänker den unga flickan, som sätter sig på kontorsstolen utan att ens ha funderat på, om det kunde finnas något annat yrke, som låge mera för hennes anlag. Om några år ha gått utan äktenskap i sikte heter det: "Det här får jag visst hålla på med tills jag dör". Hvilket är mycket troligt, ty något mera lönande eller ansvarsfullt arbete lyckas hon sällan förskaffa sig. Eller också startar hon sina kanske mycket långa och dyrbara specialstudier, utan att närmare tänka sig in i möjligheten att gifta sig och utan att reflektera öfver hur hon skulle ställa sig i så fall. Och när så, kanske just vid studiernas slut, äktenskapet blir verklighet, kastar hon med en gest, mer slösaktig än någon människa har råd till, bort allt samman för att "ägna sig åt hemmet". Båda fallen förete något irrationellt, ett slöseri med tid och krafter, som upprör som en orätt. Om hvarje ung kvinna, när hon valde ett yrke, tänkte: "detta skall jag fram på, denna kunskap skall jag ha nytta af, antingen jag blir gift eller ej", och om hon kunde vänja männen att ta upp detta betraktelsesätt, då skulle hela problemet te sig på ett annat sätt. Men för att vi skulle komma dit, måste vi först alldeles utrota den fördomen att en

kvinna har rätt att "bli försörjd", när hon gifter sig. Ingen arbetsför människa har rätt att låta försörja sig. Detta är icke detsamma som att alla gifta kvinnor skulle utföra förvärfvarsarbete i vanlig mening. Den hustru, som i hemmet verkligen utför ett fullgodt dagsverke genom att själf lägga hand vid husets gärning eller själf sköta sina barn, hon blir icke "försörjd", hon försörjer sig i sanning själf.

Många kvinnor i våra dagar, som "ägna sig åt hemmen" med fullt upp af tjänare att sköta ett stadshushålls, relativt mot förr i världen enkla sysslor, kunna endast kalla denna sin verksamhet "arbete", emedan de icke ställa samma fordringar på sin arbetsprestation, som man har rätt att ställa på en fullvuxen människa.

Men antag nu att detta betraktelsesätt blefve vanligt hos den unga flickan: "jag måste försörja mig antingen jag gifter mig eller icke", då skulle hon helt naturligt välja sådana yrken, som ginge ihop med denna teori. Den praktiskt anlagda unga flickan skulle lära sig de husliga sysslor eller slöjder, för hvilka hon som skolkökslärarinna, i husmodersskolor, i våra mångahanda sociala inrättningar, i hotellrörelse, pensionat eller privathem kunde ha god användning, till dess hon som gift kunde bruka dem antingen uteslutande vid skötseln af det egna hushållet eller om så behöfdes dessutom till förvärfvarsarbete. Det stora sociala verksamhetsområdet, som ännu helt nyligen öppnats, barnavårds-, fattigvårds-, fängelsevårds- och sjukvårdsarbetet, skulle också locka många såsom gifvande användning för och öfvande deras kvinnliga begåfning. I och med det att den sociala lagstiftningen blir mera utförlig kommer det sociala arbetet att ta i anspråk allt flere krafter såsom yrkesinspektörer, bostadsinspektörer, barna- och fattigvårdsinspektörer o. s. v., och kvinnorna böra vara beredda att här rycka in.

Uppfostrarens, folkupplysarens yrke skulle också locka såsom det, som låter godt förena sig med den gifta kvinnans ställning och som dessutom ligger för kvinnans natur och omtvistadt hör till hennes gamla arbetsområde. Skulle yrkesskolorna inom en rimlig framtid bli obligatoriska, kommer detta arbetsfält ytterligare att utvidgas och kvinnorna böra äfven här hålla sig redo.

Alla handverk vidare, som passade för den kvinnliga handen, skulle finna många flere kvinnliga utförelse, än hvad nu är fallet, just därför att dessa yrken, bokbindarens, konstmedens, konstväfverens, spetssoomerskans, gravörens, ciselörens, kunna utföras i hemmen, under den lediga tiden.

Och medan sålunda enligt vår tro en viss

Prenumerationspris:

Vanl. utplagan:		Praktupplagan:	
Helt år	Kr. 6.50	Helt år	Kr. 8.—
Halft år	3.50	Halft år	4.25
Kvartal	1.75	Kvartal	2.25
Lösnr	0.12	Lösnr	0.15

Iduns Byrå o. Expedition, Stockholm, Mästersamuelsg. 43.

Redaktionen: Riks 1646. Allm. 9803.	Expeditionen: Riks 1646. A. 6147.
Kl. 10-4.	Kl. 9-6.
Red. Nordling: Riks 8660. A. 402.	Annonskontoret: Riks 1646. A. 195.
Kl. 11-1.	Kl. 9-6.
Verkst. direktören kl. 11-1. Riks 8659. Allm. 4304.	

Annonsspris:

Pr millimeter enkel spalt:	
25 öre efter text.	Utländska annonser
30 öre & textside.	debiteras 50 öre med
20 % förhöjning & särskild begärd plats.	20 % förhöjning & särskild begärd plats.

tendens skulle förmärkas hos den stora mängden af kvinnor att dra sig åt de yrken, — och de skulle visa sig vara fler än man väntat — som låta förena sig med husmodersbefattningen eller utgöra förskolor för den, så skulle det bli en helt annan och ytterst behöflig fart på kvinnans yrkesarbete i allmänhet. Om ett yrke icke längre af kvinnorna betraktades som ett provisorium, men som ett lifsvverk, så skulle det arbetas med mera glädje och lust, och vi skulle få flera helgjutna gärningar, färre stympade. Den kvinnliga läkaren, juristen, konstnärinnan, journalisten, författarinnan eller affärskvinnan, skulle noga akta sig för att öfverge sin verksamhet, och om en minskning eller nedläggande af arbetet vore nödvändigt, under de år hennes barn vore små, skulle hon anse det som en plikt, både mot den man hon i ett icke allt för otänkbart fall måste biträda eller ersätta som familjeförsörjare och mot de barn, som kanske en gång endast ha henne att lita till, att aldrig helt lägga undan sina kunskaper och färdigheter, men vara beredd att på nytt ta upp sitt yrke.

Det var enklare förr, då kvinnan hade full sysselsättning och utförde sitt produktiva arbete i hemmet, och den nuvarande tingens ordning bjuder på många svårigheter och konflikter för den, som vill försöka att förena förvärf- och hemplikterna, men det gäller blott att icke undvika konflikterna och anse problemet som olösligt. Arbeta icke vi på dess lösning, på att passa in oss i de nya förhållanden, som lifvet bjuder, så göra vi det omöjligt för framtidens kvinna att lyckas med lösningen. Och det är dock hoppet att hon skall komma öfver denna svårighet på nutidskvinnans väg, som ger oss mod att ta itu med den.

En sådan rationell åskådning skulle också helt säkert leda till mera uppfinningsrikedom hos kvinnorna i valet af yrken. Hur många, för hvilka ett mera rörligt och själfständigt lif skulle passa bättre, vandra icke slött till posten, banken, telegrafan eller kontoret eller affärslokalen, när det gäller att välja bana. Affärlifvet har andra sidor än kassabokens, och föreståndarinnan för en förstklassig tvättinrättning, tapetsarerverkstad, ett bageri, blomsterhandel, en charkuteriaffär, för att blott nu nämna några på måfå tagna exempel, har väl ett ansvarsfullare men ett intressantare och mera gifvande arbete än kontorsbiträdet, postfröken eller expediten. Målsmanskapet utgör ännu ett hinder för den gifta kvinnan att röra sig fritt som affärskvinnan, men allt för länge kan det inte dröja, innan det blir upphäfdt.

För dem, som i kvinnans konkurrens med mannen på arbetsmarknaden se det största hindret för mannen att bilda hem och försörja sin familj, kan ju en åsikt, som den här utvecklade, om den ledde till allmän praxis, synas leda rätt in i fördärfvet, till hemmens upplösning och äktenskapets försvinnande. Här tyckes det oss att kvinnorna ha att kämpa med en grundfalsk åskådning. Ty i själfva verket, det är icke kvinnan, som arbetar, som hindrar mannen att bilda hem, det är kvinnan som icke arbetar! Är det icke lättare för en man att våga steget och gifta sig, om han vet att han kan påräkna antingen att hustrun genom förvärfarbete direkt bidrar till husets underhåll eller genom sitt ärliga och dugliga hemdagsverke i afsevärd grad förminska utgifterna för hem och hushåll? Är det icke mycket lugnare för honom att veta, att hans hustru är grundligt kunnig i ett yrke, som hon kan ta upp och därmed försörja, om han blefve oförmögen till arbete, sig och sina barn? På dessa frågor tyckes det endast kunna finnas

ett svar. Och de som klaga, att kvinnorna äro galizierna på arbetsmarknaden — ett rätt ord för öfrigt om dem, som äro medborgare som männen med samma rätt till arbete och bröd som de i ett land, som säges vara allas moder — må de uppfylla kvinnornas fordran: "lika lön för lika arbete" och konkurrensen är hädanefter fullt lojal.

Att hvar och en får det arbete, som bäst passar, vare sig det är man eller kvinna, bör endast kunna bli till gagn för samhället. Kvinnorna fordra därför rätt att inga hinder resa sig mot dem på någon bana, blott därför att de äro kvinnor. De vilja dra sin del af lasset. Då först kan takten bli jämn under paraselen.

Pingstens kungason.

Stig ut, stig fram, du vårens nya dag
med pingstens lågor öfver ljusa lockar.
Nu skälfrva trädens lätta blomsterflokar,
nu spela rymderna af vingars slag.
Stig ut, stig fram med gosselift behag!

Med brus af brustna bäckar i din röst
du möter lifvets leende och yra.
Du rör med handen vid din gyllne lyra.
Ej bor en aning i ditt gossebröst
om död och skörd, om löffallstid och höst.

Du vårens gosse, pingstens fungabarn,
se, dina dansstegs lätta rytmer sia
om ljusets ålder, mäktig att befria
vår jord, som snärjts i kölds och mörfers
garn,
från dödens ångest, nattens skam och
sfarn.

Än väntar död, än väntar vintrars snö
och kval och irring för vårt dömda släkte,
men du, som bäckens silfverfjättrar
bräckte,
med lyckans blomskatt och med glädjens
frö
en gång vår jord evärdligt skall beströ.

Än väntar storm, än väntar åskans dån,
men se, jag vet, när år och sefler
svunnit
och mörka höstars sista glöd förbrunnit,
du kommer åter, kommer fjärran från,
du vårens gosse, pingstens fungason.
Bertil Malmberg.

Om kvinnor och liffförsäkring.

Fröken Berta Wiman, författare till den broschyr om "kvinnor och liffförsäkring", som omnämndes i den första uppsatsen med samma titel, tar här till orda för att ytterligare understryka vikten af att försäkringsidén utbredes bland våra själförsörjande, bildade kvinnor.



Idun af den $\frac{9}{4}$ talar E. — er om ett på Iduns frågoafdelning säkerligen icke sällan förekommande fall, den gamla, utarbetade själförsörjande kvinnan, som ej under sin krafts dagar kunnat samla något för sin ålderdom och som nu vädjar till sina medmänniskor för erhållande af upplysningar om, hvart hon skall vända sig för att finna huld och skydd mot det armod, som väntar henne, så snart hon ej längre förmår göra fullgodt arbete.

E. — er tillägger, att den kvinna, om hvilken här är fråga, "under de senaste tjugo åren bott i Stockholm, alltså med alla sjukassor, pensionsfonder, liffförsäkringsbolag o. d. inom räckhåll, tydligen utan att ha gjort ett försök att träda i förbindelse med någon af dessa".

E. — er drar här af den nog så riktiga slutsatsen, att det ej alltid är tillräckligt att alla dessa möjligheter till själfhjälps för ålderdomen finnas, utan att de också måste påpekas för dem de röra och att ett kraftigt upplysningsarbete måste bedrivas.

Jag skall inte uppehålla mig vid att G. A. i Idun för den $\frac{21}{5}$ tar till ordet mot E. — ers förmenta "stränghet mot den gamla 60-åriga kontoristen". G. A. tycks ha förbisett det väsentliga i E. — ers uppsats, maningen till kvinnorna — de själförsörjande i synnerhet — att i tid begagna sig af de möjligheter, som finnas till betryggande af ålderdomen.

Jag har under mitt mer än tioåriga försäkringsarbete mött många, många kvinnor likställda med den gamla kontoristen i fråga. Oftast har något kunnat göras med tillhjälp af det moderna försäkringsväsendets många möjligheter. Jag har också träffat många unga kontorister eller deras vederlikar, som jag just på grund af de äldres ofta så prekära ställning varnat och föreställt.

Många hafva, sedan de väl satt sig in i saken, blifvit trogna anhängare till försäkringsidén. Men hvilka massor af själförsörjande kvinnor, för att endast tala om dem, finns det icke, för hvilka ett godt råd, byggt på verklig kännedom om försäkringsväsendets olika möjligheter, vore en värdefull hjälp!

Jag kan inte annat än önska, att det måtte finnas många kvinnor lämpliga och benägna för att taga upp försäkringsarbetet bland kvinnor.

Är detta under tiden kanske ej alltid så lätt, hvilken glädje blir det icke, när man så småningom får se resultatet af det nedlagda arbetet! Det händer rätt ofta att man från det håll, där försäkringspremien endast halft motvilligt utbetalades, en vacker dag får det varmaste erkännande för det, att man icke gaf tappt.

Det har sagts att liffförsäkringen i en stigande upplysning ser sin säkraste bundsförvant. Låt oss verka för upplysning bland kvinnorna! Låt oss försöka att särskildt hos ungdomen inskräpa, att hvar och en bör bära sin egen börda och ej lita till andras hjälp. Är det kanske inte alla gånger så lätt, välan, svårigheterna äro till för att öfvervinnas!

BERTA WIMAN.

KLÄDNINGAR

som äro fläckiga eller nedsmutsade kunna genom kemisk tvätt blifva fullt användbara. Priset härför är lägst Kr. 3.— per klädning. Det är dock ej likgiltigt till hvilken affär Ni vänder Eder, ty det är stor skillnad på kemisk tvätt och — kemisk tvätt.

Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A.-B., Göteborg.

Cerebos Salt

är lika billigt som det är läckert och godt.
Generalagent: Gustaf Clase, Göteborg & Stockholm.



En pingstfärd till Visby

RINGMUREN MED PRINCESSANS PORT.



BÅTEN FRÅN SVE-
RIGE.

KÄRA FRUGA. Du minns, hur vi undrade. Var det för tidigt att ge sig i väg? Pingsthelgen var så lagom. Det var inte bara en idé, som farit i oss, det var en inspiration, som bjöd oss. Alla som visste något, visste att våren var sen i Visby. Tänk om vi skulle bli som gästerna dagen före bjudningen? Men inspirationen stod på sig. Och man måste skaffa sig hytt i tid. Följaktligen sutto vi, innan vi riktigt hunnit besluta oss, på Nynäståget.

Och minns du, att vi *inte* undrade, hur öfverresan skulle bli? (Var det fullt uppriktigt eller var det endast ömsesidig hänsyn?) Ordet rulla kom aldrig öfver våra läppar. Jag ville inte ens tala om den grymma förlustelse jag tänkte på: Det var på en båt mellan San Pedro i Kalifornien och S:ta Catalina Island. Framför mig på däckett satt ett absolut omusikaliskt par. Under oss alla gick Stilla hafvet i långa, lugna men förrädiska dyningar. Det var ljumt och djupblått och ljufligt, flygfiskarne glittrade bland solglittret, en och annan hval sprutade i ensamheten, men Stilla hafvet var inte stilla. De båda framför mig gnotade aldrig i hvardagslag, det både sågs och hördes på dem, men i dag gnotade de. Först hon, med ett tankspridd trummande på relingen, snart också han. Ännu logo de blekt åt hvarandra, bleknade mera och hycklade vidare. Äfven om de genomskådade hvarandra, ville ingen ge tappt först. Om en stund gnotade mannen endast babord hän, hustrun envist åt styrbord. Och just när deras musikaliska genombrott artade sig att bli öfverväldigande, fingo de troget dela ledt med hvarandra.

Episoden, som jag mindes den, var oemotståndlig men nu på tåget vågade jag inte ropa hej, förrän j... , förrän *du* var öfver bänken.

Och minns du, att vi tjuftittade på hvarandra och nästan blefvo smått förlägna, när städerskan rejält och moderligt läste in oss i

det lilla Thjelvar-båset för oss själfva? Ty äfven om det var något post festum, så motsvarade det lika fullt den aktningvärda institution, som notisbyrån kallar de nygiftas weddingtrip till Rivieran. Inte minst diskret var hon, städerskan, när hon antydde närvaron af det redskap, som är ovana sjöfarandes hjälp i nöden.

Den diskretionen blef för mycket för oss. Vi trotsade gudarne med tre antaganden: *Om* det nu varit wedding-trip; *om* det nu börjat rulla; och *om* redskapet visat sig motiveradt. "Dröm och verklighet", sade du hädiskt med en suck och citationstecken. Och öfver oss trampade de ängsliga rolöst i däckett, och vi visste, att när de kommo i lovart och kapporna började flaxa om benen på dem, så skulle de hejda den förhårdade matrosen för att fråga, om det blåste!

Vårt skämt förblef ostraffadt. Du var allt ganska stolt, då du kunde vakna upp på morgonen och klockan var sex och maskinen still och solen i fönstergluggen och båten i hamn. God mornn, sade vi, kände du, att det rullade?

Det dröjde inte länge, innan vi plirade oss öfver landgången och voro i land. Där stodo vi nu och ville ha't idylliskt och inte bo i hotell. Ja, där stodo vi, och tänkte på alla som sagt, att våren var sen i Visby. Vi stodo där och kunde ej annat. Ingen ville ha oss, inte ens den osynliga hotellvaktmästare, som vi längtade att försmå.



INTERIÖR.

Till slut togo vi vårt öde och vårt gepäck i egna händer. Solen sken, och idyllen började alldeles som den skulle. Vi påminde oss ingen-ros-utan-törnen, man skulle hellre sagt ingen-idyll-utan-stadsbud. Ingen aning hade vi om höger och vänster, och att fråga efter hotell kunde naturligtvis inte komma ifråga. Solen steg, gatan steg och ödet blef varmt att bära. Där gingo vi nu!

Då kom stadsbudet.

Hvarifrån vet jag inte. Hans kärra skraltade mot kullerstenarne. Visby var för oss endast en varm och villsam plats, där gatorna gingo brant uppför och voro hårda att trampa på. Vi öfverantvardade både ödet och gepäcket, och stadsbudet tog hjärtligt hand om det. Hjärtligt, icke hungrigt. Vi voro tio timmar från Stockholm.

Sedan vi klargjort vår definition af begreppet idyll, bar det uppför de brantaste och knaggligaste gator. När vi kom fram, var bara jungfrun hemma. Klockan kunde väl vara åtta, och frun hade gått till torget.

Jungfrun såg tveksam ut, men stadsbudet var säker på sin sak. Han tog oss rätt in i herrskapets egen sängkammare, satte ned våra saker, och frågade med berättigad stolthet, om vi trodde, att det fanns bättre utsikt i Visby?

Jungfrun hade redan resignerat. Vi öppnade resväskan och gjorde oss hemmastadda. Det var verkligen en utsikt! Först den lilla trädgården, så Visby därnedanför och så hela det ljusa hafvet. Vi lofvade oss en makalös solnedgång, och så gingo vi ut för att få frukost.

Solen gassade ju. Vi hade kommit långt, långt borta under natten. Tio timmars resa och en alldeles ny jord! En annan himmel, en annan solglöd, en annan doft i luften. Något skinande hvitt öfver världen. Hvilket otroligt afstånd mellan i går och i dag! Vi började tala om tropikerna, och öfverdriften var förlätlig.

A la française var vår lösen, d. v. s. soppa först och smörgåsbord sedan vid middagsbordet, se först och fråga sedan under upptäcktsfärderna: vi ville bevara åtminstone en illusion af själfupptäckt.

Det var muren vi sökte, och muren vi funno, och icke mindre förvånade blefvo vi för det. Något sådant kunde väl ändå inte vara sant! Klockan 8 på kvällen går man på Strandvägen — hvar skall man gå! — och klockan 8

Hvarje husmoder bör prenumerera på Barngarderoben
Pris för helt år 3 kr.: halft år kr. 1:60. Lösnnummer 30 öre.

Hvarje sömmerska likaså. 12 häften årligen.

PÄRMAR

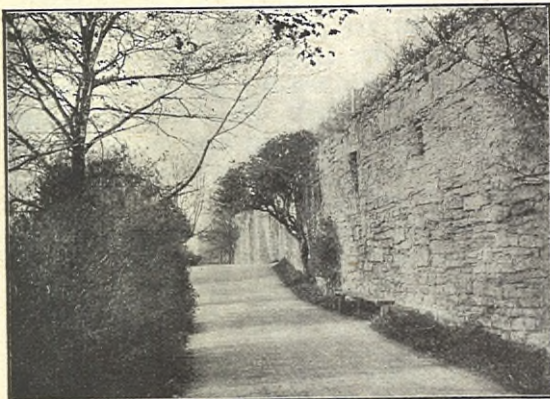
till IDUN 1909 och föregående år

tillhandahållas till följande priser: Iduns pärmar, röda med guldtryck kr. 1:50. Iduns romanbibliotek, röda eller gröna 50 öre. Iduns Hjälpreda, röda eller gröna 50 öre. Kunna erhållas i närmaste bokhandel eller direkt från Iduns expedition, om rekvisition och likvid i postanvisning insändes.

nästa morgon känner man hela den för århundraden sedan förlorade hemtryggheten innanför detta gamla gråa värn. Man kryper ihop som en katt i solen.

Hur det gick med frukosten har jag glömt. Jag minns bara, att vi gnuggade och gnuggade ögonen, utan att kunna vakna. Vi hade kommit till en kall och blåsig badort en mörk kväll och krupit ner i en liten trång hytt och somnat, och nu drömde vi, att vi gingo bland gafvelhus och trädgårdstäppor, där körsbärsträden strålade i vitt innanför de gamla, röda planken. Gatorna ringlade i tröga och oberäkneliga bukter. Ingenting lockade, ingenting eggade och hetsade, det var bara så innerligt godt att lefva. Och drömmen tryggades af en gammal, gammal sagomur, och klättrade man upp och tittade i gluggarne, så såg man buskar och träd därutanför, som klädde sig i grönt, och borta i rymden låg hafvet som ett enda klingande stråkdir.

Ja, och när vi till sist icke kunde dricka mer och sökte oss tillbaka till vårt eröfrade rum, så funno vi alla våra saker i tamburen! Vi förstodo nu, hvarför jungfrun sett så tvehågsen ut. Det blef en rätt spännande presentation med den återkomna värdinnan. Hon veknade genast inför din oskuldsfulla charm, men något rum kunde hon inte — Naj! — med bästa vilja ge oss — hon väntade själf pingstfrämmande. Och äfven om hon brukade hyra ut ett rum ibland under säsongen, så var det inte säsong ännu.



KVÄLLSOL.

Ett ögonblick såg det ut som om drömmen var slut. Men nästa ögonblick voro vi, trots pågående storstädning, utbedda på verandan utåt den lilla trädgården, som rustade sig med grönt för att inte bli efter de andra.

Där lämnade jag dig nu, nöjd och husvill, och gaf mig ut att söka. Kameran fick följa med och hon stannade i alla hörn och blinkade till. Kluck, sade hon — hon fann det hela så förtjusande orimligt.

Rum med idyll och utsikt skulle det vara. Solen brände på fullaste allvar. Jag gick och gick, for som kulan i fortunaspellet från adress till adress utefter gatorna, som började bli väl så uttänjda på längden. Alla människor hade idyllrum till uthyrning nästa vecka, alla människor vädrade bolstrar och fernissade bord och målade dörrar i dag. Men när man bad dem tumma på almanackan, sade de *Naj* så hjärtans godmodigt så man kunde tagit dem i famn, och så oomkullrunkeligt, att man inte brydde sig om att envisas.

Gamla täppor och gamla hus. Gamla rum och gamla människor. Hvar var jag nu? Lükska gränd! Hvar skulle jag fråga härnäst? Novgorodgatan!

Hela Visby historia i ett par namn på knutarna. Och den hvita kalkgrunden brände och ångade, körsbärsträden blommade i alla täppor. Och

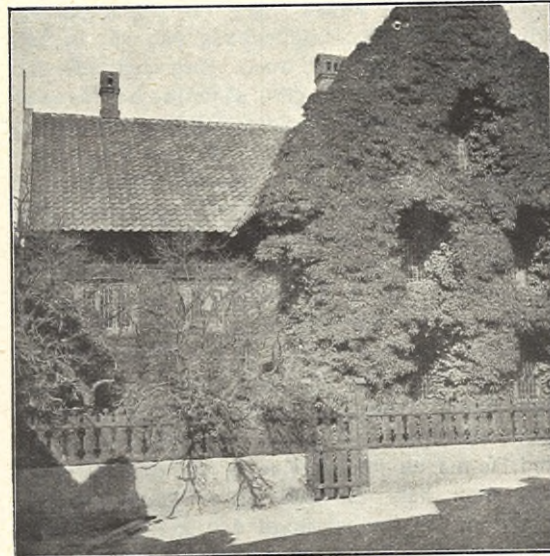


RUINEN OCH FLÄDERBUSKEN.

gotländskan sjöng som en mormorssaga i öronen.

Idyll utan afbrott, idyll till att frossa i — och så att ha den smäleken att ändå till sist höra efter rum på hotellet.

Men när jag klättrat upp för alla terrasserna igen för att erkänna nederlaget, så hände det



MURGRÖNAN. (BURMEISTERSKA Huset.)

orimliga, som var det enda rimliga. Kanske farmor ville släppa till sitt förmak?

Och tänk, farmor, som aldrig annars brydde sig om sommargäster, släppte till sitt förmak! Hotellet fick stå där med sina fastlandsfasoner och sina oförskämda priser.

Farmor hade *också* geranier och gamla, gamla



DE GAMLA.

möbler. Och utanför låg trädgård, och *något* såg man af hafvet, så pass som var kvar sedan den nya tiden byggt upp ett trevåningshus nedanför.

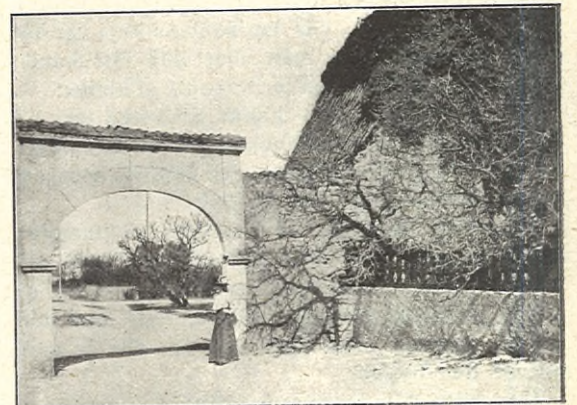
Vi voro räddade.

Visby, pingsthänryckningens stad. Vi hade dig alldeles för oss själfva. I den första vårfejningen, den första brännande dagen, då allt det gröna springer fram som ett skir; hvita voro körsbärsträden, lika hvita slånbuskarne på heden utanför; inga vaktarnycklar skræmlade i de skumma ruinerna, där den blåa himlen var tak eller tittade in genom de tomma, allvarliga fönsterbågarna; tysta sofvo dina minnen sin eviga sömn — endast flädern prasslade i skrefvorna.

Det gick ett rykte, att göken och Lunkan voro komna. Men ingen svarade, när jag buldade på Lunkans hus ute i Kneippbyn.

Vi voro de första. Det var som att vara ensamma om att se en blomma öppna sig. Det var som om hafvet genom ett trolldomsord återbördat ett Atlantis, hvilket vi voro de första att upptäcka.

Minns du norra stadsmuren i solnedgången den första dagen? Torn efter torn stiger den ned mot hafvet. Silfverton efter silfverton beslöjade den, eftersom ljuset sakta slocknade. Sagan växer och växer. Vi stå på andra sidan den gröna vallgravven och se in genom stadsporten. Inte behöfs det någon fantasi för att bli varse den lilla Aroseniusprinsessan, som just kommer gående öfver "vindbron" ...



ÄPPELTRÄDET.

Det var vår för det återuppväckta Atlantisfolket också. Pingstsondagen svärmade de ut genom portarne, öfver prinsessans egen bro, och solade sig på grafvens gräsvallar. Lika stillsamt, lika själfklart kommo de gencm samma portar för sjuhundra år sedan, för att bländas af den nya våren, när de vädrade den första slånblomsdoften i hafsbrisen. Barnen stöjade kanske, men hela myllret fick så godt plats mellan hafvets och klintens stora linjer. Allra nutidssvartast voro konfirmanderna, men det gick så lätt att komma på några stegs afstånd från hela skådespelet, så att drömljuset af en gammal medeltidstafla blef dess dager.

Äfven på Strandpromenaden utanför ringmurens västra sida — förbi Jungfrutornet — trängdes en landtlig skara. Och innanför muren, innanför en gräsmatta öfversållad med tusenskönor, slog De Badande Vännernas — sit venia nomini — paviljong undan sina vinterluckor och ohistoriska honoratiorens begingo säsongens och livets återkomst på öfligt stadsträdgårdsvis. Men intet ondt om paviljongen! Därtill ha vi ätit för mycket af dess goda mat. Och därtill minnas vi ett par solnedgångar från dess veranda alltför väl ...

Minns du åskvädet? Vi skulle till Högklint borta i söder. Vi åkte den raka, pinsamt hvita kalklandsvägen och när vi sågo kontu-

Uppgif lifvidd (under armarna), midjevidd och kjollängd erhåller Ni till Eder figur fullt tillförlitliga, moderna och eleganta Pappersmönster.

Erhållas omgående till nedanstående pris inom Sverige: Bluslif 40 öre, Kjolmönster utan släp 50 öre, Prinsessklädning 75 öre, Reformdräkt 75 öre, Barndräktmönster 50 öre, Kragmönster (Pellerin) 50 öre, Kappmönster 60 öre, Nationaldräktmönster 1 kr. Mönster kunna äfven beställas efter andra än våra modeller. Beställning skall då åtföljas af den modell som önskas. Priset är då dubbelt mot det vanliga.

Expedieras portofritt inom Sverige om rekvisition åtföljd af likvid insändes till

Mästersamuelsg. 45 B, Stockholm, Mönsteraffären "Chic".

Skiss af Hanna Söderlund.

rerna af ön, de branta, utgrädda, tvärt i hafvet nedspolade stränderna, så tänkte vi på Englands kuster, på Rügens sandbranter. Det finns blott en plats till i Sverige, där man är så långt borta från allt hvad som eljes är svenskt, och det är Kullen i Skåne. Men på Gotland är man ändå mycket längre afsides, här är hafvet mycket tommare. Kullen ligger mellan Öresund och Skelderviken och världen går oafbrutet sin gång inom synhåll. Här ser man sällan en ångbåt, sällan en fiskare, som rör ut med sina ålkupor, aldrig ett segel.

Åskvädet gaf oss en skala till måtten omkring oss. Ty det blef aldrig mer än en episod. På fastlandet äro vi vana vid att ett åskväder är något, som vi huka oss under, något så stort, att vi icke uppfatta mer än en del af det, något som öfverskyggar hela tillvaron medan det härskar. Här blef det aldrig annat än en majestätisk detalj, som jämte mycket annat fick rum inom en ännu mera majestätisk ram. Vi hörde dånandet, vi sågo det hela, blixt och regn, men vi hade det fullt afgränsadt uppe i rymden åt ena sidan, och under det hela sågo vi ett bälte klar himmel. Några förlupna regnstänk och en stunds hvilsam skugga var eljes allt. Rundt omkring var ett soligt haf, en solig slätt, som den svarta, gigantiska molnmassan icke räckte till att bestryka.

När vi stodo där uppe på Högklint, sågo vi, att vi ändå voro i Sverige, i norr. Hafvet, som gick därnere i ringar och krusningar djupt, djupt under oss, var så nordiskt ljusst. Ju längre ut blicken sväfvade, desto sprödare och tunnare blef färgen tills den midt i middagssolen blef ett silfverljus, där horisontens linje var det enda distinkta och man eljes lika lätt kunde tagit hafvet för blott en fördjupning af himlen . . .

Ett af Visby torn kallas Silfverhättan. I den bedröfliga resehandboken — det finns bara en — lämnas naturligtvis den förklaringen, att tornet fordom varit "silfvertäckt".

Underliga blindhet, som fordrar så klumpiga förklaringar! Som icke kan se att Visby, det gamla Visby, ringmurens, tornens och ruinernas Visby är Silfverstaden. Det är icke med död gråhet staden reser sina murar; det är med silfver den bygger.

Underliga blindhet, som skändar silfvertonen med röda plåttak och röda tegelhus. Som tror att traditionen får sitt genom att man reser några fula trappstegsgafflar åt den. Och tror, att den som nyss med en rysning af barnaförtjusning bugat sig för den lilla prinsessan, vill köpa brokigt färgade vykort, där hvarenda färg, som inte är lögn, är en hädelse.

Visby är oupptäckt af sina egna. Därpå äro plåttaken och brefkorten bevis.

Det besökes årligen af så och så många tusen turister och vattenmänniskor. Men det är icke nog. Visby är icke ännu upptäckt. Det har legat långt afsides och bortglömdt, väl skyddadt bakom ett haf, som skrämde mer än det lockade.

När kommer den *etsare*, som skall upptäcka Silfverstaden?

Jag minns, när du gjorde den frågan. Det var sista kvällen efter fyra dagars ogrulad dröm. Vi gingo utanför muren, längst ut i vattenbrynet på väg mot båten, som inom tjugo minuter skulle ha börjat sin dans på andra sidan vågbrytaren. Vi gingo så långsamt vi vågade. Vi böjde oss ned efter "minnen". Nästan hvarje sten vi plockade upp var ett minne, en förstenad mussla eller sjöborre. Och när jag pröfvande vägde det rundslipade petrifikat, jag tänkte behålla, sken den sjunkande solen in i gränslösa tidrymder och de sjuhundra åren mellan muren och vår pingström blefvo intet.

PETER NORDEN.

DET VAR EN KVÄLL på våren i blomningstiden. Häggen blommade, fruktträden blommade, hela marken var beströdd med sippor. Från alla håll, från äng och skog och mark steg doften stark och berusande och vinden fick den fatt, lekte med den, strödde den kring som ett blomsterregn.

Han satt vid det öppna fönstret i sin kammar och såg ut i skymningen, som var genomskinlig, och blomsterregnet smekte hans ansikte. Men inne i kammaren var det kvaft och trångt och smått och tankarna brottades och pinade. De ville ha luft, en flygsträcka, en brygga öfver till ett annat land. Det landet var ej att söka, det skimrade i osynligt blått. Det trampades ej af människofot, det var vårens längtansland. När månen brinnande röd steg öfver skogstopparna, smög han sig tyst, för att ingen väcka, ut ur huset. Han gick ett stycke nedåt landsvägen, tog af, följde en dikesren och knäckte maskrosor, där han gick fram. I diket växte videbuskar och häggstelningar, en hade skjutit högre än de andra och bar sina första blomklasar, och en björk stod ensam för sig själf och vajade med sina grenar. På den sidan han gick låg fältet i träde, men på andra sidan var det nyodling, och torfvorna lågo upphackade och vända, och stenarna hopsamlade i rös. Han stannade och tittade öfver på odlingen, så höjde han ögonen och såg bort mellan träden. Där skymtade en röd gavel och ett fönster. Stället hette Björket och odlingen hörde dit och däruppe var det nog så trålsamt. Han stod och trampade och trampade på samma fläck, det blef söndersmulade maskrosor under fötterna, grässtrån, som gnidits af. I Björket fanns en jänta — Vacker? Det spordes inte. God? Han höll det före, men det var ej att sätta tro till. Men hon hade ögon — som om inte alla jäntor hade ögon. Han blef ond, vände på klacken, vände om igen. Nedanför Björket, så som han stod, fanns en löfdunge, och där gick en genväg, men han var karl till att hålla fötterna från den, för honom finge den gro igen så den aldrig mer blef funnen.

I Björket var det barn och fattigdom, och hos honom på Rösaby var det inte heller godt om mynt. Det var skuld på gården när föräldrarna fått sitt och syskonen sitt — det var att se sig om efter ett rikt gifte, så som litet hvar gjorde, så som far och farfar och hela raden utåt fått göra. Friade man, kom man uppsträckt i vagn och häst raka vägen uppför till storgårdarna, en gick inga genvägar genom löfdungar — det — det var en älskogsväg, en förtappelsens väg. — — — Han höll sig alldeles stilla nu. Under hans fötter hade maskrosorna sjunkit ner i jorden, det var djupa märken han gjort i marken, och i bröstet var det en så underlig känsla, där sjönk och där steg, det var vattenfall och fördämning på en gång, och något varmt som en eld flämtade och dog i ständig följd. Öfver och omkring honom var det vårnatt och månen hade lämnat skogstopparna nu och gled öfver himlahalvvet, lika brinnande röd men med slöja för ansiktet. Hvarför slöja? Gjorde det ondt att brinna för så mycket vackert, när afstånd låg emellan? Där kom någon gående på genvägen genom löfdungen, det viftade en ljus kjol och en hvit hufvudduk, det var smidiga rörelser mellan trädstammarna. Han gömde sig bakom hägg och videbuskar — det räckte ej, då tryckte han sig hårdt intill björken och drog åt sig hennes grenar, men ögonen spejade. Hvart skulle hon gå — jäntan? Ner till byn? Till dans? Men

hon tog af vägen, kröp genom gärdesgården och började gå på motsatta dikesrenen och blef stående på nyodlingen. Var jäntan tokig? Detta var väl inte vägar och tider för klokt folk. Han släppte grenarna han slutit om sig, de foro upp med ett hvinande ljud som när en fågel flyger bort. Flickan vände på hufvudet och tycktes bli rädd, men han steg fram så han blef synlig, lyfte på halmhatten och hälsade:

— God kväll, Lisa.

— Är det — är det du? God kväll, Arvid.

— Besynnerliga vägar du går.

— Än du då?

— Jag är ute och ser på ägorna. Hva' ska du finna på?

— Åh, alltid blir det väl något. Hon hade en häggkvist i handen och viftade med den. Vi ha börjat odla här i år.

Inte ska hon få mig till att tro, att hon är ute och ser på den jordhögen, tänkte han och blef ond. Hon skall möta en käresta, förstås.

— Du skall kanske i väg längre bort, sade han, så du ska inte låta mig genera.

Hon svarade inte, stod och svängde med kvisten och såg åt Rösaby till. Månen sken på husets hvita rappning, och i fönstren glimmade det som vore många ljus tända.

— Hva' Rösaby är vackert från denna sidan, sade hon.

— Ja, det skäms inte för sig. Björket ligger också vackert.

— Det tänker man icke mycket på så svårbrukadt som det är, en får arbeta hårdt för att hålla det kvar i händerna.

— Det får en lite hvar, sade han och tänkte, att arbeta det var något han visste, hon kunde.

— Åh, för dig är det väl ingen nöd, du gör ett rikt gifte och sen har du gården i hand.

— Ja, det är det. Han drog på orden betänksamt och böjde sig litet framåt för att bättre se hennes ansikte, ett ungt, skiftande ansikte med mörka ögon.

— Det är det svåra med gårdarna, att de liksom peka ut hustru åt en, fortsatte han och fingrade på sin urkedja. En får inte följa hägen precis, men i längden kvittar det kanske lika.

— Det kvittar nog lika, svarade hon och gungade till på jordtorfvorna, de voro ljungväxta, sandiga och marken under dem hade tunnådt med mylla. Här fick man icke vänta att arbetet skulle förränta — här var det som med drömmar på våren, kraften togo de, kraft och sinnesro, gräfdde och hackade och sådde man aldrig så — vildväxt blef det till slut ändå — vildväxt, som skulle ryckas upp med roten.

— Du kunde ju ta mig till passflicka på ditt bröllop, sade hon och skrottade litet. Jag har ett godt handlag, säger folk.

— Passflicka — det finge väl bli lite mer ära, sade han.

Han tyckte inte om, att hon så tidt vände hufvudet, att ögonen flydde jämt.

Hvad såg hon efter?

Sin käresta. Men stannade hon bara kvar, nog skulle han vänta ut honom, och han skulle — ja, hvad skulle han?

— Du kunde väl komma hitöfver ett slag, sade han, gick oroligt af och an på dikesrenen.

— Jag går nog hem i stället, sade hon och gungade på täspetsarna och knyckte på nacken. Inte är det heller lätt att komma öfver diket — hon mätte med ögonen — en står också säkrast på egen torfva, tänker jag.

— Stå kvar då, tänkte han, stå kvar till domedag — mig gör det detsamma. Han var förbitrad på henne och andades högt och tungt, och vårens rus följde med andhämtningen in i kroppen. Flickan smålog och gungade alltjämt,

Iduns Modellkatalog för våren är utkommen. **Pris 60 öre.**

det var kyligt, silfverhvit sken omkring henne, ty månen brann inte längre, och flickan syntes honom som en annan, en främmande. Men det lockade ifrån henne, lockade som det obekanta, förbjudna i alla tider lockat.

Han tog sig för bröstet. Där brann det ännu. Där bredde elden ut sig, skulle snart flamma upp i en våld. Hvad skulle den förtära? Hvad gaf man till bränsle åt våren? Men gården måste ha en rik hustru, far och farfar och hela raden utåt begärde en rik hustru till gården. Hans skulder, hans ställning, hans klokhet ropade därom. Men någonstädes från skogen, från ängen och blomningsträden steg en annan röst upp, en ny, en underlig röst. Den steg in i hans hjärta, sög till sig hans blod och började tala vill hans tankar och förstånd.

— Låt släkten komma i en lång rad, sade rösten, låt skulderna komma i en lång rad, låt ställningen ramla — allt det där är ingenting alls, ingenting alls emot flickan som gungar ute i mänskenet.

— Du väntar väl din käraste, sade han till slut. Det gnisslade mellan tänderna, när han sade det.

— Min käraste? Hon skrattade, ett gäckande, sorgmodigt skratt.

— Gör dig inte till. Skulle ni mötas här, så ska väl jag gå. Han böjde undan videokvistarna med båda händerna för att få henne fullt synlig.

Hon gungade inte mer, hon hade lyft upp handen till ansiktet, häggblommorna skuggade öfver pannan, hufvudet var sänkt. Nu hade gäckeriet flytt bort, nu var hon som videokvistarna i hans hand. Han stod tyst och såg på henne. Ett nattmoln drog i detsamma fram på himmelen och tog månen, det silfverhvita skenet försvann. Nu var flickan som en skugga på den magra jorden hon trampade, nu var hon en fattig, trålsam liten flicka, en af de många i Björkets barnskara — där var inget främmande, inget sken omkring henne mer.

Då blef han med ens lugn och stilla. Då visste han klart, hur djupt kärleken sänkt sin rot i hans hjärta.

— Hon må gärna vara klädd i trasor, tänkte han, hon må komma som en tiggerska efter vägarna, och mörkt får det vara ikring henne — eller hon får vara som trolltyget nyss — det är i alla fall det yttre, skenet, och det försvinner, det, som är kvar, det är det mitt hjärta längtar efter.

Han satte sig ned på dikeskanten, han böjde ansiktet i händerna — det var en så öfvervåldigande känsla, att han kunde älska.

— Minns du från skoltiden, sade han sakta, minns du fogden, som spände hustrun för hölass och mannen för plogen?

— Ja, nog minns man sånt.

— Den fogden finns nog än i dag, sade han.

— Det har jag tidigt fått lära, sade hon allvarsamt.

— Ja, det har hon tidigt fått lära, tänkte han, men jag har nog samt aktat mig.

— Till slut fick ju fogden fly, fortfor han.

— Ja, han flydde.

— Så sker det nog än i dag.

— Det gör det nog.

Han steg upp, kom öfver diket till henne.

— Det är inte mycket att bjuda, sade han, det är mer att få.

Men hon förstod inte.

Då lade han armen om hennes lif.

— Nej, nej, sade hon. Hon var vit om kinden, svart i ögonen och hon sökte komma ifrån honom.

— Skall det vara en annan, sade han.

Hon sänkte ögonlocken, häggkvisten sänkte hon mot marken.

— Gården — sade hon och rösten stockade sig.

— Ja, sade han och slog ut med armarna, de voro muskelstyfva och händerna stora och arbetshårda, nog orkar jag lyfta dig öfver till egen gård och grund. Och han tog henne på sina armar och bar henne öfver diket till andra sidan.

Sedan gick han bredvid henne genom löfdungen, älskogsvägen.

Konst och rösträtt.

Den INTERNATIONELLA rösträttskongressens centralkommitté har inbjudit ett antal konstnärinnor att ordna en utställning af representativ kvinnlig konst i samband med kongressen. Uppslaget att ge de utländska gästerna en bild af hvad de svenska kvinnorna kunna prestera på detta område har omfattats med stort intresse af våra artister, som ställt representativa verk till förfogande.

Den kommitté som har utställningen om hand består af fru Emma Pegelow, fröken Sigrid Blomberg, fru Olga Nyblom, fröken Eva Bagge och fröken Lisa Klingbom.

Katalogen, som kommer att innehålla ett antal vackra reproduktioner, upptar följande namn:

Ottilia Adelborg, Märta Améen, Ester Almqvist, Alma Arnell, Eva Bagge, Carolina Benedicks-Bruce, Sigrid Blomberg, Fanny Brate, Brita Ellström, Agnes Frumerie, Tyra Kleen, Ester Kjerner, Hildur Kjerner, Emma Löwestedt-Chadwick, Ruth Milles, Anna Munthe-Norstedt, Alice Nordin, Anna Nordgren, Olga Nyblom, Hanna Pauli, Gerda Roosval-Kallstenius, Lotten Rönqvist, Gerda Sprinchorn, Harriet Sandström, Hildegard Thorell och Eva Åström.

Den 2 juni öppnas utställningen i Konstnärshuset för allmänheten och stänges med kongressens avslutande. En särskild dag i veckan blir anslagen för visning af utställningen för kongressen, men deltagare äga när som helst fritt tillträde.

Årets tolf kapitel.

Täflingsämnet för augusti månad lyder:

I giftastankar.

Ett kapitel om utstyrel, bosättning och huslig ekonomi för oerfarna unga människor, som stå i begrepp att bilda eget hem.

Detta gamla och evigt nya tema upphör aldrig att vara en af de stora angelägenheter som alltid samla intresset kring sig. Täflingskrifter, som skola vara försedda med påskriften: *Iduns artikeltäfling*, samt åtföljda af författarens fullständiga namn och adress, måste vara inlämnade till redaktionen af *Idun* senast den 30 juni 1911. För den enligt redaktionens åsikt bästa artikeln utfästes ett pris af

ett hundra (100) kronor

och den prisbelönade uppsatsen inflyter i något af *Iduns* augustinummer.

Stockholm den 1 juni 1911.

Redaktionen af *Idun*.

Den lifliga veckan.

STOCKHOLM kan nu se tillbaka på en vecka af idel sol, glädje och festglans. Hufvudstaden har varit en myrstack af myllrande människoskaror, en stad för uppsluppet karnevals-skämt — så pass uppsluppet dylikt skämt kan bli här i polcirkelns kyliga närhet — och glada gifvare ha tömt sina börsar för det fattiga, det i skugga lefvande Stockholms räkning, för barnen från gränderna och hyreskasserna.

“Barnens dag” började i sol och slöt i sol. Vädrets makter visade en huldhet som aldrig tillföre. Hvi skulle då ej också människorna kasta af sitt hårda pansar och visa hjärtat innanför!

Att i detalj skildra festens förlopp för dig, kära läsare, tjänar ingenting till. Är du själf stockholmare, så var du förmodligen en liten skrattande, knuffande och svettdrypande atom i den stora festen, och såg med egna ögon all den glada härlighet, som Barnens-dag-människorna beredde staden. Men för våra läsare i landsorten är det kanske icke ur vägen att foga några ord till bilderna här i numret.

Tänk er alltså lördagsmorgonen, då midt igenom arbetsorlet trängde musiken från ett tiotal gossorkestrar, som på olika platser inom hufvudstaden blåste in Barnens dag. Tänk er vidare det stora tåget af 12,000 folkskolebarn upp till Idrottsplatsen, där de hälsade konungen med sina flaggor, jättekonserten af 250 musicerande gossar, sommarens intåg med majgrefven i spetsen, vårblommornas dans af 1,500 små flickor, dagsfyrvärdet, vildarna, elefaterna m. m. och så gatornas skådespel af extra vaktparad med Calle Barcklind som tamburmajör, mjölksurrör, sjungande italienare, de extra spårvagnarne med sceniska artister som konduktörer etc. Och ni kan förstå att glädjen steg i skyn i kapp med dammhirvarna.

Också Skansens vårfest, som inföll nästan samtidigt, kunde glädja sig åt en liflig tillslutning däruppe i sina gröna, häggdoftande dungar och halmtäckta stugor. Festspelet på Orsakullen, som hade till motiv “fem århundraden i lefvande bilder”, utgjorde den här gången festens hufvudnummer. Skansen själf är och förblir dock det förnämsta af alla dess festspel; naturen däruppe och utsikterna öfver Stockholm utgöra en glädje för alla sinnen, som af ingenting kan fördunklas.

I “veckans” händelser ingå också kapplöpningarna på Lindarängen, hvilka aflupit under sedvanlig uppmärksamhet från hästvännernas sida. Men hvad som i hög grad intresserat stockholmarna i dessa innehållsrika dagar har varit flygningarna och särskildt täflingen om Lazarolpriset, som eröfrades af baron Cederström för en utomordentligt vacker och snabb flykt rundt hela Stockholm.

Inom samma veckas ram faller också Kennelklubbens jubileumsutställning, som bjöd på en mycket fin exposé af “människans trognaste följeslagare”, från den stora St Bernhardshunden och snabba stöfvaren till den lurfviga pudeln och lågbenta taxen.

Efter allt detta börjar hufvudstaden anlägga sin vanliga sommarprägel med kringströfvande turistfloccar, kongresser och mera sådant, medan stockholmarna själfva, blinda för sin stads fågning just nu, fly till sommarvillorna och badorterna, rädda att ej anses “comme il faut”, ifall de icke vore ur staden innan midsommaren bryter in.

Byper är Barndags- virket.



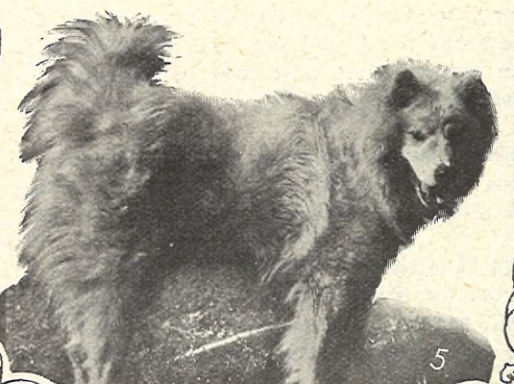
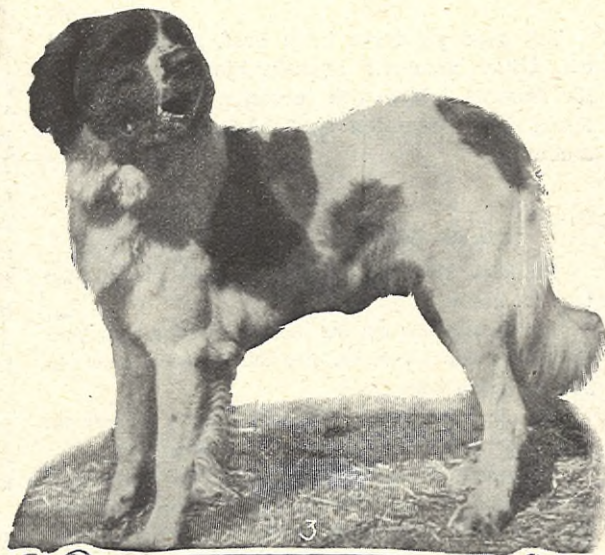
1. Emil Norlander som positivhalare. 2. Skolbarnens flaggtåg. 3. Skådespelare Blom på krigsstråten. 4. Oscar Bergström och Olle Strandberg på mjölksurran. 5. Calle Barklind i byxkjol anför Barnens dags vaktparad. 6. "Barnens Dags glada linie" (hr och fru Brunius som konduktörer). 7. Orlandos elefanter deltaga i festglädjen. 8. Axel Hultman på kuskbocken. 9. "Tre trallandefruar" (Stassa Wahlgren, Helfrid Lambert och Carola Landgren).
A. Blomberg foto.

Skansens

Vårfest.



hundutställningar.



SKANSENS VÅRFEST.

1. Konungen på Skansens vårmärknad. 2. Blomstertemplet. 3. Köp ett lyckobref! 4. Rococodans ur festspelet på Orsakullen (Seklerna i lefvande bilder). 5. "Petissans" kafé. 6. Tombolan.

HUNDUTSTÄLLNINGEN.

1. Jämthund. (Nordisk spets) 1:a pris och hederspris. 2. Gordonssetter. Konungens hederspris. 3. St Bernhardshund, 1:a pris. 4. Vindhund. 5. Nordisk spets. Eröfrare af flera pris. A. Blomberg foto.

Något om brefskrifning under flydda tider.

För Idun af Jenny Engelke.

I krigstider.

VID GENOMLÄSANDET af gamla bref finns det, af hvad som där förekommer, knappast något, som vi hafva så svårt att sätta oss in i som känslöstämningen under de dagar, när krigets åskor började mullra.

När man lefvat så länge, som det är förutbestämdt att en människa skall lefva, "bortåt 70 högst 80 år", och fosterlandet under hela denna tid åtnjutit fredens välsignelser, kan man endast med möda föreställa sig, hur det kändes, när, helt oväntadt, krigstrumpeten skallade.

Är man född på en ort, som en gång varit utsatt för fiendens härjningar, kvarlefvat nog, åtminstone på folkets läppar, en och annan skräckhistoria om "ryssens grufliga framfart". Dylika berättelser göra djupt intryck på barnsinnets, och det mest tragiska momentet stannar alltid kvar, bestående däri, att allt gick så illa, därför att man ingenting gjorde för att "mota fienden", eller för att söka afvärja våld och brand. "Uselt var det ställt", så sades, "och därför gick det som det gick," de olyckliga åren 1719—21.

Men trots allt detta, tog man ingen varning af den skarpa läxan. Landet var lika odugligt till krig som till försvar, och under sådana förhållanden utbröt det olyckliga s. k. "Hattarnas krig", år 1741, hvilket så när vållat uppror i landet. Ty soldaterna voro så illa utrustade, att allmogen ville hindra dem ifrån att draga i fält, bort från hembygden.

Vidare kom Pommerska kriget. Men därpå följde en 26-årig fred tills med ens, helt oväntadt, kriget åter stod för dörren och snart bröt ut i full låga. Detta var "88 års krig".

Att krigsskådeplatsen skulle blifva Finland visste man, men orsaken till fredsbrottet var det ej många som då förstodo, åtminstone ej vid krigets början. Man visste ej om det var för att värna landet eller rädda åran. Men på konungens bud stod snart hela folket upp för att samlas under fanorna. Man uppeldade hvarandra med stridssånger, som man själf diktat. Så t. ex. sjöng "*Dalafricorpsen*", när den ryckte in i staden Västerås:

"Ur bergens, styrkans fasta bygd,
med fäderns mod och fäderns dygd,
den gamla tapperhetens stam,
för kungen vandrar fram o. s. v."

Hur det kändes i de stora, liksom i de små hemmen, söker man föreställa sig med tillhjälp af de gamla bref, som ännu finnas förvarade från dessa orosfyllda tider. Brefven mellan föräldrar och barn.

En yngling, prästson från Dalarna, den där vistas i Upsala för teologiska studier, skrifver år 1788 i maj, att han icke längre kan syssla med boken, sedan krigit brutit ut. Och gripen af heroiska känslor, fortsätter han sin bön om föräldrarnas bifall till, att han må "få utbyta boken mot svärdet" med citat ur Ossians sånger sålunda: Upsala 1788 — — — — —

"Skall Hidallen sitta allena på Balaas stränder, då stridens rytande stiger? Skall man höra de ensliga stegen af hans fot, då tusen äro beryktade i striden?"

Och så avslutar den unge entusiastens sin bön med de, för hans fosterlandskärlek betecknande orden, som det tyckes äfven de ett citat: — "Jag ville blotta svärdet och falla; eller lefva

med åra! — — — Sedan striden vore slutad, ville jag ej bära det längre."

Då denna ynglingens käcka vädjan till fadern blifvit bifallen, följer ett bref till svar från modern, den fromma matronan, så lydande:

Min son!

Du är nu hussar, min Erik. Något som jag visst aldrig i förra tider förmodat, och som, i fall jag kunnat förutse det, skulle varit mig en odräglig tanke.

Men nu är jag i Herranoms nöjd. Nöjd, för det att jag måste tro, att din Skapare ämnat och funnit dig skicklig därtill. Därföre vill jag ej knota, utan önskar att du, såväl som din äldre broder, måtte genom redligt uppfyllande af hvad tjänsten ålägger, gagna fosterlandet.

Gifve den Allsmäktige, att jag måtte få se mina gossar helbrädda åter ur krigets faser! Men skulle så vara att du icke kommer därifrån med lifvet, så ske ock däri Guds nådige vilja. Han hjälpe och tröste oss i hvad som händer. Han förskone dig från ett långsamt elände, och låte dig för allt, både lefva och dö som en kristen. Ty lefver du som en god kristen, så är du ock en redlig medborgare och stridsman. Dör du, så har jag ett visst hopp att få se dig i ett sällare lif, där inte den ena människan är den andres fiende och plåga. Och där intet krigsbuller och oro stör våra rena fröjder.

Mitt eländes dagar lida väl ock en gång till ände och detta allt försvinner.

Gud hjälpe oss alla att både lefva och dö i Herrans namn!

Din huldaste moder
Elisabeth A—én.

Vid läsningen af ett dylikt bref kan man inte annat än instämma i Napoleons välbekanta yttrande, att ett land, *bäst* af allt, "behöfver mödrar"; och det i mer än *en* mening.

Fadern, den redlige prästmannen, skrifver väl i samma anda, men yttrar därjämte om krigets anledning:

"Min son. Jag är svensk, *Genomsvensk*, men jag är hvarken född eller danad för politiska intriger. Därför må jag nöja mig med att stänga gårdesgårdar kring den *egna* torfvän; något som jag bättre förstår än alla intriger. Jag vill allenast det bästa, eftersom min öfvertygelse kan vara."

Till svar på dessa båda bref, som vittna om ett ärligt gammalt svenskt hjonelag, utmärkt för fromhet i lära och lefverne, följer ett jublande bref från den sjuttonårige, nu frigjorde studenten.

Stockholm 1788.

"Käraste Moder!

Nu kära Mor, är jag icke allenast hussar, utan t. o. m. kossack.

Jag tyckte inte om det namnet, när jag som barn läste Kung Karls krönika, men tiderna har mycket förändrats sedan hans tid.

Jag är nu kornett vid kongl. Maj:ts lifgarde till häst, eller de nyss uppsatta, s. k. Lifkossackerna.

Uniformen är ljusblå. En jacka, öfverbroderad af silfver (samt en sämre jacka). Därtill kommer kossackkåpa af hvitt kläde med kort lif, och veckad kjortel nedomkring försedd med en oändlighet af grannlåt i sömmarna. Blåa långbyxor, korta stöflar, samt hög mössa af blått sidensars med silfver och tränisar, som, inberäknad med plymen, är 2 à 3 kvarter hög.

Truppen består af blott 100 man, Chefen är Otto Kuylenstjerna, en bra, men sträng herre. Gage är 500 riksdaler. (Men, ensamt uniformen kostar 200 riksdaler.) Därtill kommer ytterligare tre hästar. Men de flesta utgifter bestridas af Kronan."

Den unge kosacken befordras under kriget till kaptan, och återkommer liksom brodern, lyckligen hem, bärgad till lifvet. Om hans bedrifter finnas inga anteckningar i familjearkivet, men såsom kossack vid detta, som det

kallades, "kungens briljantaste regemente", berättas, att när han kom hem ur kriget, sades om honom, att han var att likna "vid Mars och Adonis i samma person". Så ståtlig och skön var han.

Som krigare fann han icke tillfälle att vidare utmärka sig, ehuru han fortfarande gjorde tjänst vid konungens garde, sedan den "briljanta" kosacktruppen efter krigets slut icke längre synes hafva varit nödvändig för landets bästa.

Den unge kaptanen sysslade sedan mycket med pennan, och ansågs äga betydande litterära talanger, men dog vid unga år, djupt sörjd och saknad.

Från samma bygd som han utgick äfven som deltagare i detta krig en annan ung man, som redan i flere år förut varit i utländsk krigstjänst, och "luktat kruttrök" i mer än en drabbning. Kriget lockar äfven honom. Men kanske lika mycket af tvingande nödvändighet, som af lust, går han in vid flottan, då han, liksom de flesta kaptener i handelsflottan, nödgats tackla af sitt fartyg eller lämna det till kronans tjänst. Hans bref till modern, änkeprostinnan uppe i Dalarna, följa här i utdrag.

Karlskrona d. 27 Aug. 1789.

Min huldaste Mor!

Förlåt min bästa Mor att jag dröjt så fasligt länge att låta höra af mig, men tusen förhinder har nekat mig denna förmån. Jag måste vara kort, att mina krafter måtte räcka till.

Jag fick ej blifva vid min go'ärliga öfverstyrmans tjänst på skeppet, "Göta-Lejon", där jag först blef antagen; utan näst, förrän flottan gick, blef jag kommanderad på örlogsskeppet "Enigheten", om 70 kanoner, att där förrätta fänrikstjänst. Ombytet var betydligt förmånligare ehuru litet depensivt att equipera sig som officer. Jag är således nu tjänstgörande officer på flottan, ehuru på extra stat, och således ännu ägande min fulla frihet.

Sandels var ock på samma skepp, Fänrik, — min kamrat och gode vän. — Han hälsade söta Mor obegripligt — men är nu på ett annat skepp och utgången till sjöss igen. Denna förändringen med mig, hann jag ej berätta söta Mor innan vi gick ut, ty jag var så oupphörligt sysselsatt.

Under hela Expedition mädde jag rätt väl, men strax efter det vi återkommo till Karlskrona sjuknade jag hastigt och rätt häftigt, så att jag ej förr än i dag varit i stånd att skriva. Men nu, Gud ske lof, börjar jag känna mig förbättras, ehuru jag ännu är rätt svag. Jag törs knappt se mig i spegeln, åtminstone kan jag ej utan löje göra det, ty jag har en fysiologi nästan som sal. m:lle Portéa, i världen. — Jag, som likväl för kort tid sedan såg ut som ett lejon. Men så bräcklig är människan. Så litet är ungdom och hälsa att lita på, att ett enda drag, tillbakahållat af Herrans lifvande och uppehållande ande — så förvissnar och förgås äfven den raskaste.

Om Expedition, och den fatala sjöbataljen den 26 Juli, förmår jag nu ej berätta något; bara att åtankan däraf totalt stör mitt lugn och utgör min största förkrosselse.

Om vi hann' få friskt folk igen, så hoppas jag vi åter komma att gå ut för att aftvätta oss vår vanära; ehuru oskyldiga största delen voro däruti. Den Högste förläne mig åter min hälsa därtill!

Söta Mor oroas sej inte öfver mej, ty jag känner mej förbättras dagligen. Jag bor i land, och har nu intet annat för mig än min hälsas skötsel.

Ber om min ömmaste hälsning till alla syskonen. De måste förlåta mina vanmäktiga fingrar i dag, men snart skall de alla få bref. Och jag får alltid mina bref säkert, antingen jag är i sjön eller ej; bara adressen är på Karlskrona och Örlogsskeppet "Enigheten".

Lefver oföränderligt,
Söta Mors lydigste son Abram.
(Forts.)

ANSELMUS.

En novell af Ludvig Nordström.

(Forts.)

HELGERNA ha sannerligen alltid någon obehaglig öfverraskning i bakfickan, och den gamla otrefliga Döden står ju för jämn på lur bakom husknuten, bara man slaktat och bryggt och ordnat till fest. Så att egentligen förvånades Anselmus alls inte af detta dödsfall; han förvånade sig däremot öfver att han inte tagit det med som en eventualitet i sina beräkningar.

Det kom nu fram, att den döda hade lidit sen flera år af ett elakartadt hjärtfel, men hon hade inte varit sämre nu än förr. Plötsligt på kvällen kände hon sig illamående, och på morgonen, tidigt, dog hon.

Anselmus lämnade värdshuset, där förstämningen inte hindrade den vanliga kommersen, och återvände först mot kvällen.

Då var gumman orolig. Skulle sjömannen och dottern komma hem öfver natten eller stanna och öfvervara begrafningen, som efter landets sed skulle äga rum redan följande dag? Den lilla flickan behöfde mat, hon hade nekat att ta andra barnamödrars gästfritt upplåtna bröst; och nu nalkades natten.

Döden hade lämnat en oro i värdshuset, hvaraf äfven Anselmus smittades. Hans egna tankar och bekymmer låste in sig, och han fylldes af husets sorger. Julen hade redan tappat sin lockelse; här var ingen fest att vänta utan bara tystnad och tårar. Anselmus föll in i ett slags trötthet; det småsusade i öronen, ögonlocken sjönko samman, bröstet orkade inte spänna ut sig, och han satt helt häglös på sin plats vid bordet.

Det här blir också en jul! tänkte han.

Då kom sjömannen in, och efter honom hustrun.

»God afton!» sade sjömannen med låg röst, och äfven hustrun hälsade och böjde hufvudet. Båda visade nu alldeles nya ansikten, som om ett starkt sken lyst inifrån deras hjärnor.

Deras hälsning besvarades med samma låga röst, och sedan sades ingenting. De tre gamla fiskargubbarna, som samlade gömons, inträdde och stoppade sina pipor, tände dem med fidibussar från kolelden och slogo sig sedan ner vid bordet. Sjömannen serverade dem deras glas, och hustrun hade knäppt upp sitt svarta klädningslif och gett den lilla flickan bröstet. Hon stirrade rakt fram med sina enorma fiskögon och suckade ibland. Men sjömannen, som stått hopsjunken och bläckt in i elden, gick ut och försvann. Anselmus såg, att han grät.

»God natt!» sade fiskargubbarna och gingo.

»God natt!» svarade gumman lågt, och sedan var det tyst en lång stund.

Hustrun suckade och såg upp.

»Han är alldeles förbi!» sade hon. »Hvilken dödskamp! Hvilka plågor! Och hvilken förfärlig dag! Syskonen och svågrarna ha grälat om arvet sen i morse. Bestäm, hvad ni vill ha, sade de oss. Men vi svarade: nej, gud hjälpe oss för det! Vi vilja ingenting. Vi vilja ingenting.»

Med en tonlös röst berättade hon nu hela dagens arfstvist och hur den hade aflupit. I ett rum hade den döda legat, och i ett annat hade de tvistade hållit till. De hade öppnat alla skåp och lådor, och änklungen, som var lam, hade legat i sin säng, som om äfven han varit död. Men den yngste sonen i huset, som aldrig lämnat de gamla, han stod nu där nästan hjälplös; ingen plats hade han, inget yrke hade han lärt, inga pengar hade han. Då hade hon hvískat till honom: ta alla lösa pengar, som finnas i huset, och behåll dem. Den döda hade spart ganska myc-

ket i ett skåp, det mesta af hvad huset förtjänat under året; och ingen visste, hur mycket det var. Hvad som fanns på banken, det skulle sedan delas. Men behåll dessa lösa pengar! hade hon sagt. De andra äro välbärgade och äga gårdar i stan. Behåll pengarna, du är värd dem. Och de andra hade grälat och skrikit och anklagat hvarann för att ha sökt ställa sig in hos den döda, och de hade velat kasta ut den yngsta på gatan. Hvilken förfärlig dag! Hvilken förbannelse, när en död lämnar lite efter sig. Och den arme sjömannen! Han hade irrat omkring hela dagen utan att kunna säga ett ord. Tårarna hade runnit nedför hans kinder, först hade han blifvit gul i ansiktet, sedan grön och, när det började skymma, var han alldeles grå; ansiktsbenen höjde sig under huden, och han hade på några timmar blifvit mager och rynkig. Ack, hvarför skulle döden komma just nu? Just nu? Nu, då han skulle bort till dessa aflägsna, feberuppfyllda land. Kanske skulle han bli så svag, att han inte kunde motstå febrarna; kanske sjuknade han och dog därborta i Kina!

Krossad af tanken böjde hon sig öfver barnet och grät.

Gumman suckade och kom fram till Anselmus.

»Se, monsieur,» sade hon, »hur vårt lif förflyter! Från det jag var flicka har jag inte fått pröfva något annat än sådant. Hvarför måste man lefva, då man aldrig får känna annat än smärtor? Ack, min gud, min gud! Hur många tårar jag fällt i mitt lif! Hur många sömnlösa nätter jag genomlevat i detta hus! Och jag vet, att jag aldrig skall få ro och lugn, förrän jag kommer i grafven. Ni har kommit till olyckliga människor, monsieur, tänk inte ondt om oss, utan förlåt vår sorg och våra tårar!

Och därmed gick hon gråtande bort. —

X.

Ah, herregud, hvad man är för en lat-hund!

Se där de enkla ord, med hvilka Anselmus hälsade julaftonens morgon; och han sträckte på sig, så att det knakade i honom, och han vred på sig och ref sig i hufvudet och gäspade, och så föll han samman i sin morgonlättja.

Nå, hvad kan nu klockan vara på dagen? undrade han sen och frågade uret. Half två! Jo jo! Då är väl gumman strax här och bultar!

Knappt hade han sagt det, förrän slag dånade på dörren, och han sprang ut i bara nattskjortan.

»Hallå, monsieur!» ropade en manlig röst. »Nu är jag här med julved, och frukosten väntar.»

Julved! Ja visst, han hade beställt ved för att göra en ordentlig julbrasa. Julved, ja! Ordentliga ekstycken med torra spånor, så fotogen på alltsammans, och så lågorna högt i skorstenen.

Glad som en lärka öppnade Anselmus dörren, och in trädde en lång mager gubbe, som hade en snugga högst uppe i ett håll strax ofvanför halsen, och så en hatt. I handen bar han en korg.

»Men hvar är julveden?» frågade Anselmus nyfiket.

»Här, monsieur!» sade gubben och smackade om pipspetsen. »Här i korgen!»

»Det är ju jordärtskockor!» sade Anselmus. »Ho-ho-ho!» svarade gubben, tog pipan ur munnen och skrattade.

»Men för tusan,» sade Anselmus, »hvad är det för slag?»

»Rötter, torra rötter, monsieur! Det finaste bränsle i världen!» svarade gubben.

»Skall jag elda med de där små knölarna? frågade Anselmus.

»Naturligtvis, monsieur,» svarade gubben. »De komma att brinna hela natten.»

Jo jo! tänkte Anselmus. Nu känner jag deras försäkringar. Häromsistens tände sjömannen en brasa åt mig, som skulle räcka tre timmar, enligt hans löfte; den räckte i tio minuter.

»Nå ja, tack då!» sade Anselmus, tog rötterna i kalufsen och slängde in dem i spisen. »Men inte förefalla de mig vidare lofvande.»

»Var lugn, monsieur,» sade gubben. »Jag är en gammal man, rötterna komma att brinna hela natten.»

»Och de kosta?»

»En franc stycket. Första klass rot, billigaste pris.»

Ja, ja! tänkte Anselmus. Den kulturen! Nu får man gräva rötterna ur marken och betala dyra pengar för dem som bränsle. Men när rötterna ta slut? Hur skall man då fira jul?

Sedan letade han fram ett par hela byxor, en väst, som var nära att falla sönder, och en rock, hvars foder hängde i fransar, det var i alla fall det bästa han hade. Julkläderna!

»Det är något till grefve eller markis, det här!» sade han högt och skrattade för sig själf, slog en knut på halsduken, drog på sig öfverrocken och gick ut.

Tänk, att solen lyste! Inte lyste den vidare starkt, men det var i alla fall solen. Och dimmor sväfvade borta öfver slätten, hafvet var blickstillt, och dagen var ljudlös.

Julafton. Ja, gamla julafton. Herregud!

«Var hälsad, sköna morgonstund,
som af profeters helga mund
är oss bebadad vorden.
Du sköna stund, du...»

Ja! Hur var det sen? Det var inte stund, ty nu mindes Anselmus, att rimmet var välbehag. Alltså möjligen dag. Kanske så här:

«Du sköna dag, du glada dag,
då... till Gud Faderns välbehag
Hans son steg ner till jorden...»

I den stilen var det. Och sen kommo dessa ord, som likt frostiga fönsterrutor lyste af vinterdagens brinnande solnedgång hemma.

«Unga
sjunga
med de gamla,
sig församla
jordens böner
kring den störste af dess söner.»

Ding! Dång! Ding! Dång! sjöngo klockorna öfver dessa ord, den klara julstjärnan tindrade öfver taken, och i mörkret gingo människorna i flockar, som voro svartare än mörkret, till kyrkan, som flammade bland träden. Men inne bland träden, där inga människor funnos, där stod Anselmus och tryckte en flicka till sig, som han kysste, och genom hennes hår tindrade julstjärnan, långt borta i världen.

Ja, julafton! Herregud och herregud, hvad åren gått!

Han såg sig omkring, var detta julafton? Ankorna kommo nerför backen i en rad och plirade mot honom, tuppen gol från vedtrafven, män gräfdde i trädgårdarna, och på den öppna platsen framför värdshuset dansade en barhuvad flicka i traskor, medan några gos-sar lekte och sjöngo:

«La forêt est très jolie
Il faut passer la forêt,
La forêt est très jolie,
Il faut passer par ici!»

Och i dörren stod gumman leende.

(Forts.)



OMSORGSFULASTE ARBETE. STILFULA MODELER. ERHÅLLAS I DE FLESTA KAPPAFFÄRER I RIKET

Patent. Hafregryn och Hafremjöl

Gyllenhammar. Känner ni trötthet, behöver ni krafter, åt hvarje frukost GYLLENHAMMARS pat. Hafregryn och Hafremjöl - tröttheten försvinner. Tillverkas under läkares kontroll.

KÖKSALMANACK

Redigerad af ELISABETH ÖSTMAN. Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FORSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 4-10 JUNI 1911.

SONDAG (Pingstdagen). Frukost: Smörgåsbord; stekt gädda med brynt potatis; ägg; mjölk; kaffe eller te med gifflar. Middag: Julienneoppa med ostkåx; åla daube på lax med majonnäs; hamburgerbröda och tunga med legymer; glassbomb med mandel-äss.

MANDAG (Annandag Pingst). Frukost: Smörgåsbord; biff af svinfilé med åtter; mjölk; kaffe eller te med mjuk pepparkaka. Middag: Sparrispuré; stekta ryska höns med brynt potatis och salader; rabarberpaj med vispad grädda.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; bräckt hamburgerbröda (rester från söndag) med stekt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Kromgädda med smör och pepparrot samt potatis; mandamkräm med mjölk.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; omelett med fiskstufning (rester från tisdag); kaffe eller te. Middag: Färsrad kalbringa med potatis, saltgurka och lingon; kokt fruktpudding med vispad grädda.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; fläskomelett; mjölk; kaffe eller te. Middag: Grönsoppa med mjölk; väfflor med sylt.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafremjölsvälling; kokt sill med smör och ägg samt potatis; mjölk; kaffe

eller te. Middag: Kall kalbringa (rester från onsdag) med åtter och brynta morötter; vinsoppa med biscuits. LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; pannbiff med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Bräckt skinka med spenat; filbunke.

RECEPT:

Mördeg: 2 hg. smör, 1 ägg, 30 gr. socker, 245 gr. mjöl. Ostmassa: 1 hg. smör, 75 gr. fin, riven ost.

Beredning: Smöret tvättas (vattnet arbetas ur väl) och röres, tills det blir vitt och pösigt. Ägget och sockret röras 10 min., därefter tillsättes smöret och mjölet och degen arbetas, tills den blir smidig. Den får stå i kallt rum 2 tim., utkaflas därefter till en aflång kaka af 2 mm. tjocklek, hvilken naggas tätt. Den sporras ut till sneda fyrkanter, hvilka läggs på en väl rengjord plåt och gräddas vackert rostgula i ordinar ugnsvärme. Till ostmassan röres smöret med osten, tills det blir vitt och pösigt. Ostmassan bredes på hälften af kåxen och de öfriga kåxen läggs ofvanpå med den naggade sidan upp. Serveras till konsommé eller buljong.

A la daube på lax (f. 12 pers.). Ett stycke lax på 1 1/2 kg., 3 msk. salt, 1 1/2 lit. vatten, 6 kryddpepparkorn, 1 lagerblad, 5 dillstjälkar. Gelé: 1 1/2 lit. af fiskspadet, 10-12 blad gelatin, 3 äggwhitor, 1 msk. kallt vatten, 4 msk. godt, vitt vin, 5 dillstjälkar.

Till garnering: 1 hårdkokt ägg, dill. Beredning: Laxstycket fjällas, rensas och tvättas väl med en fiskhandduk. Det skäres i skifvor, dessa ingnidas med saltet och få ligga en stund. Fischen påsättes i det kalla vattnet, tillsatt med resten af saltet, kryddorna och dillen och får sakta koka, tills den är mjuk eller omkr. 15 min. Den får kallna i spadet och upplägges därefter med hålslef på ett fat. Fiskspadet afsmakas och hålles i en kastrull tillika med det sköljda gelatinet och de med vattnet lätt upplagda äggwhitorna. Blandningen får under vispning ett godt uppkok, locket läggs på kastrullen, som lyftes från elden och får stå vid sidan af spisen omkr. 15 min. Fiskspadet silas då genom en i hett vatten urviden silduk eller servett. När det är kallt tillsättes vinet. Litet af det klara geléet hålles på botten af en vacker, vatten-sköljd åla-daube-form och ställes på is att stelna. Botten garneras därefter med det hårdkokta ägget skuret i vackra figurer, samt dill. Garneringen begjutes med några droppar af geléet, som får stelna, så att gar-

neringen ej rubbas. Formen fylles med den urbenade fisken, resten af geléet hålles försiktigt öfver och anrättningen får stelna på kallt ställe. Då den skall serveras, doppas formen hastigt i en kastrull med hett vatten och stjälpes upp på ett rundt fat. A-la-dauben garneras med hackadt gelé samt dill och serveras till smörgåsbordet eller som mellanrätt med äkta majonnäs.

Hamburgerbröda (f. 12 pers.). 2 1/2 kg. rökt oxbröda, vatten. Till garnering: Legymer och persilja.

Beredning: Brödan tvättas med borste och svagt såpvatten och får ligga 12 tim. i kallt vatten. Den påsättes i kallt vatten och får sakta koka omkr. 4 tim. samt skummas väl under kokningen. Brödan får ligga kvar i sitt spad 1/2 tim., ty den blir därigenom mörare. Den serveras skuren i skifvor och garneras med legymer och persilja.

Glassbomb (f. 6 pers.). 2 hg. toppsocker, 2 dcl. vatten, 1/2 tsk. citronpulver, 8 äggulor, 8 dcl. tjock grädda.

Beredning: Sockret hugges i stycken, lägges i en kastrull och vattnet påhålles. När sockret är fullkomligt smält, kokas det till en klar lag, som smaksättes med citronpulver. Äggulorna vispas väl, den heta sockerlagen tillsättes, under kraftig vispning, hvarefter krämen under fortsatt vispning får sjuda öfver elden. Vispningen fortsättes tills krämen är kall. Då tillsättes den till hårdt skum slagna grädden och glassen hålles i glassmaskin samt vrides 10-15 min. Den nedpackas sedan i glassdosa och fryses 1-2 tim. Då glassen skall stjälpas upp, omviras dosan med en handduk doppad i hett vatten.

Biff af svinfilé (f. 6 pers.). 1 1/2 kg. svinfilé, 1/2 msk. salt, 1/4 tsk. hvitpeppar. Till stekning: 3 msk. smör (60 gr.).

Till garnering: 1 stor portug. lök, 2 msk. smör (40 gr.), persilja. Beredning: Fileerna tvättas med en duk, doppad i hett vatten. De skäras därefter på tvären i 1 cm. tjocka skifvor, hvilka bultas på båda sidor och kryddas. En tackjärnsspanna upphettas långsamt, smöret brynes däri, biffarna läggs och stekas hastigt på båda sidor samt uppläggs på varmt serveringsfat. Pannan urvispas med litet kokande vatten, och såsen hålles öfver biffarna.

Löken skalas, skäres i skifvor, samt brynes i smör, och biffarna garneras därmed, tillika med persiljan.

Sparrispuré (f. 6 pers.). 425 gr. färsk sparris eller 1 burk konserv. sparris (1/2 lit.), 1/2 lit. kokande vatten, 1 tsk. salt, 2 msk. smör (40 gr.), 4 msk. mjöl (40 gr.), 1 1/2 lit. ljus buljong, hvitpeppar, socker, 3 äggulor, 1 dcl. tjock grädda, 10 gr. kallt smör.

Beredning: Sparrisen skrapas försiktigt med hvass knif mot knoppen utan att den beröres; endast den yttersta hinnan borttages och knopparna med omkr. 4 cm. af stjälken skäras af. Dessa sättas på i det kokande vattnet, tillsatt med saltet samt 1/2 msk. af smöret, och få koka, tills de äro mjuka, då de läggs upp med hålslef i en liten skål och täckas öfver. I samma spad kokas den öfriga sparrisen omkr. 3/4 tim., hvarefter den passeras genom sikt och blandas med spadet. Resten af smöret fräses med mjölet 2 min., purén och den kokande buljongen spädes på, litet i sänder, och soppan får koka under rörning 5 min., hvarefter den afsmakas med kryddorna. Äggulorna och grädden vispas upp i soppskålen,



Iakttag själf den förskönan- den i verkan in- Oxygenol-Tandpulver utöfvar på Edra tänder vid fitigt begagnande. Dess verksamma beståndsdelar stärka tänderna och gör dem hvita på grund af sin blekande förmåga. Uppfriskar tandköttet.

Musslinsklädningar

fr. Kr. 48.—.

Beställningar emottagas.



A.-B. NORDISKA KOMPANIET, STUREPLAN.

det kalla smöret lägges i och purén tillslås under kraftig vispning. Sist läggs sparrisknopporna i och purén serveras, om så önskas, med stekt bröd. Användes konserverad sparris, värmes den endast i vattenbad. Knopporna läggs i soppskålen och af den öfriga sparrisen samt spadet beredes purén på samma sätt som föregående.

Fläskomelett (f. 6 pers.). 6 ägg, 1/4 tsk. salt, 2 tsk. hvetemjöl, 4 dcl. gräddmjölk, 1 tsk. finhackad purjolök, 3 hg. rimmadt sidfläsk.

Beredning: Äggen vispas med saltet och mjölet i 10 min., hvarefter mjölet och purjolöken tillsättes. Fläsket skäres i tunna skifvor och bräcket lätt i en het panna. Det upptages, flötet hålles af och pannan gnides väl ur med hvitt papper, så att intet salt blir kvar. Flötet hålles tillbaka i pannan, som ånyo ställes öfver elden för att bli varm, då äggstanningen hålles i och fläsket lägges ofvanpå. När omeletten är gräddad på den ena sidan vändes den på ett lock, stjälpes åter i pannan och gräddas på den andra. Serveras som frukosträtt. Bräckt skinka kan äfven användas.

Grönsoppa med mjölk (f. 6 pers.). 2 morötter, 1 palsternacka, 1/2 rotselleri, 1 liten purjolök, 1 litet blomkålshufvud, 3 msk. smör (60 gr.), 1 lit. kokande vatten, 2 tsk. salt, 2 kkp. färska åtter, 4 msk. mjöl (40 gr.), 1 lit. mjölk, 1/2 hg. spenat, 1 msk. finhackad persilja, socker, hvitpeppar, 2-3 äggulor, 1 dcl. tjock grädda, 1 msk. kallt smör (20 gr.).

Beredning: Rötterna ansas på vanligt sätt och skäras i små tärningar, purjolöken skäres i fina strimlor, blomkålen rensas, fördelas i klyftor och får ligga i åttikblandadt vatten 1 tim. Rotsakerna och purjon fräses väl i hälften af smöret, sättas på i det kokande vattnet, tillsatt med saltet och få koka, tills de äro till hälften mjuka; då läggs den sköljda blomkålen samt åtterna och alltsammans får koka färdigt. Grönsakerna läggs därefter med hålslef i soppskålen och spadet användes till soppan. Resten af smöret fräses med mjölet 2 min., spadet och den

uppkokta mjölken spädas på, den rensade, sköljda och skurna spenaten lägges i och soppan får koka under rörning 5 minuter. Persiljan tillsättes, soppan afsmakas med kryddorna, afredes med de uppvispade äggulorna samt grädden, får sjuda och hålles öfver grönsakerna och det kalla smöret i soppskålen. I enklare fall kunna äggulorna och grädden uteslutas.

VECKANS PRISTÄFLING.

PRISTÄFLING N:R 22. X-GÅTA.

Genom omflyttning af bokstäfverna i vidstående figur skola 19 ord bildas, hvilka beteckna: 1) stad i Preussen, 2) räkneord, 3) djur, 4) träd, 5) hvad den sägs vara som tagit för mycket till bästa, 6) betesplats, 7) en som ingen vill ha i sitt arbete, 8) vik i Norra ishavet, 9) lifräddningsredskap, 10) kroppsdell, 11) fågel, 12) slott och kungsgård i Sverige, 13) fisk, 14) träd, 15) ett element, 16) tidvatten, 17) fiskredskap, 18) kroppsdell, 19) hvad vildåsnan är.

Äro orden rätt funna skola de bokstäfver som infalla i diagonalen raden 1-2 bilda namnet på en stad i Sverige och de som infalla i diagonalraden 3-4 namnet på en dansk stad.

J. W. Burman.

Lösning insändes undertecknad med namn och adress till Red. af Idun senast den 18 juni 1911. A kuvertet bör angifvas pristäfling n:r 22.

De två första rätta lösningar, som vid den därefter verkställda gransk-

Pannkakor,

Plättar och Kött-Bullar

bli porösa och läckra om vid tillagningen litet af Lagermans Bakpulver

Tomten tillsättes. Se bruksanvisningen.



MATTOR

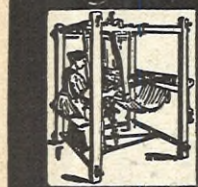
i alla kvaliteter och storlekar tvättas eller omfärgas förstklassigt

Skönfärgeri & Kem. Tvättanstalt, Göteborg

Sveriges förnämsta affär i sin bransch

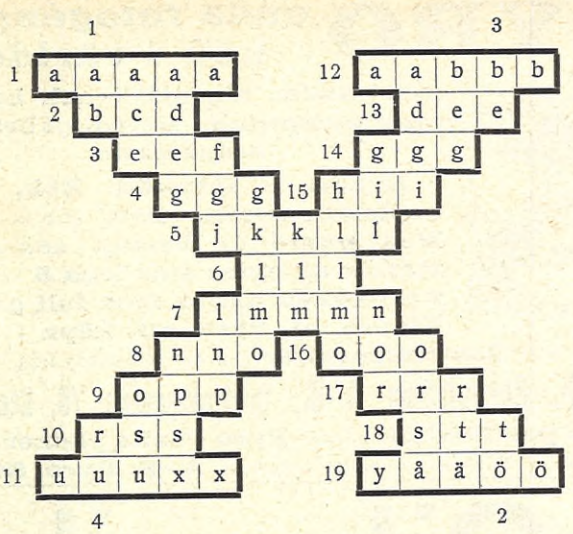
BÄST ÄR EKSTROMS JÄSTMJÖL ÖREBRO KEM-TEKN-FABRIK

BJÖRKBOMS MALTEXTRAKT välsmakande och hållbart, analyseradt af herrar prof. A. Almén och greve Carl Th. Mörner, hvilka beteckna det samma såsom ett i alla afseenden förstklassigt fabrikat.



KÖP Schweizer Foulard-Siden!

Begär prof på våra nyheter för våren och sommaren till klädningar och blusar: Foulards, Voile, Crêpe de Chine, Chinés cachemire, Eolienne, Mousseline 120 cm. bredt, från 95 öre metern, i svart, hvitt, enfärgadt och kulört, äfvensom broderade blusar och klädningar i batist, ylle, lärft och siden. Vi sälja endast garanteradt solida sidentyger direkt till privatpersoner, porto- och tullfritt till bostaden. Schweizer & Co, Luzern S 4 (Schweiz) Sidentygs-Export - Kungl. Hoflev.



ningen påträffas, erhålla följande pris: 1:a pris: en försillrad brosch eller också böcker — fritt val — till ett värde af 10 kronor. 2:dra pris: böcker till ett belopp af 5 kronor.

LÖSNING TILL PRISTÄFLING N:R 18 HVAD GÖRA DE?

1. Hon sjunger. 2. Hon skall dyka. 3. Hon åker skridskor. 4. Hon ämnar dricka. 5. Hon spelar piano. 6. Hon deklamerar. 7. Hon syr.
Vid den företagna granskningen af de insända lösningarna ha de två först påträffade rätta lösningarna lämnats af följande personer, hvilka alltså erhålla de utfästa priserna: Första priset: Fru Signe Hasselberg, Kopparberg. Andra priset: Fr. Carin Kjellgren, Stallarholmen.

FRÅGOR

ENHVAR läsare af *Idun* äger rätt att i denna afdelning framställa förfrågningar rörande husliga eller andra angelägenheter till besvarande af läsekretsen. Dock förbehåller sig redaktionen oinskränkt befogenhet att uteläsa de frågor, hvilka anses sakna mera allmänt intresse. Hvarje publicerad fråga kommer att besvaras, och utbetalas för det bästa svaret å någon af här nedan införda frågor, som insändes till redaktionen senast 6 dagar efter detta nummers dato, ett pris af 10 kronor.

Nr 126. Vill någon af Iduns läsare eller läsarinna vara så god och upplysa om någon populär tysk tidsskrift för lärare och lärarinnor vid Tysklands folkskolor. Lärarinna.
Nr 127. Vore tacksam att få beskrifningar på några goda lunchrätter, både enkla samt fina sådana. Husmor.
Nr 128. Finns någon af Iduns läsare som kan ge mig upplysning om hvar man får lära manicur och ansiktsbehandling? Hur lång är kursen, och priset på densamma? Sjukgymnast.
Nr 129. Hvar kan man i Stockholm inlämna färdiga handarbeten till försäljning? D. S.
Nr 130. Skulle någon vilja upplysa mig om, hvar man skall kunna lämna sidenlappar och gammalt ylle för att få klädningstyg tillbaka? Jag har hört sägas, att en fabrik här i Sverige mottager gamla sidenlappar och ylle och vore därtill tacksam för vidare upplysning härom. Husmor.
Nr 131. Hvad fordras för att blifva delaktig af Fredrika Bremerstipendium? Tacksam för upplysning därom vore Ollegård Troberg.
Nr 132. Kan någon af Iduns läsarinna upplysa om det i Stockholm

Under våren och försommaren,

då huden är särskildt ömtålig, bör man vara ytterst försiktig vid valet af tvål, och alltid tillse att erhålla en verkligt god sådan, som konserverar huden och bibehåller den mjuk och smidig.

Hylins öfverfettade Barntvål

framställd enligt föreskrift af den berömda hudspecialisten D:r P. G. Unna och tillverkad af de renaste och mest utsökta råmaterial rekommenderas särskildt för barn och åt personer med ömtålig hy.

gives tillfälle att få deltaga i en såväl praktisk som teoretisk kurs i barnvård och om någon sådan kurs pågår äfven under sommaren. E—n.
Nr 133. Vore synnerligen tacksam få upplysning om hvar man har att vända sig för att kunna bli antagen som uppköpare af skogsbår (lingon) för export. De bår och svamp, som ej kunna säljas färska, huru konservera och få omsättning för dem? Skogsbo.
Nr 134. Vore tacksam om någon af Iduns läsarinna kunde meddela recept för bakning af s. k. Butterkaka (dansk smörtårta) som finnes på konditorerna. Småstadsfruga.
Nr 135. Huru på bästa sätt utnyttja torkade limbrodskanter i hushållet. Småstadsfruga.
Nr 136. Får man skriva in sig vid universitet två år efter studentexamen? Student.
Nr 137. Jag är en 18 års flicka, har godt hufvud, men har endast genomgått folkskola. Som jag gärna skulle vilja ha bildning, undrar jag, om jag ej själf skulle kunna läsa på realskoleexamen. Har ej tillfälle, åtminstone ej i början, taga några lektioner, emedan jag är bosatt på landet. Småländska.
Nr 138. Hvar finnes någon kurs som man kan gå igenom för att blifva lärarinna i konstväfnad. Hvad är priset och hur lång tid tar den? Hvar kan en sådan lärarinna få plats och hur stor lön kan hon erhålla? Ung flicka.
Nr 139. Vore tacksam, om någon af Iduns läsarinna ville vara så vänlig gifva en beskrifning på den nu så moderna hufvudbonaden hättan, äfven beskrifning på material och kostnader.
Nr 140. Vill någon af Iduns vänliga läsarinna upplysa mig om hur jag skall kunna få något handarbete som biförtjänst; har tid därtill en 4 å 5 timmar dagligen och behöfver väl förtjäna litet. Är kunnig i knyppling jänte de vanligaste handarbeten, mest road af tapisseri. Har en bekant som ofta får sådan arbeten och

de betala sig bra, hvarifrån vet jag ej. Har hört att Handarbetets Vänner lämnar ut arbete, men vet ej om de göra det till okända eller till hvem jag skall vända mig för att få veta det. Vore mycket tacksam för ett godt råd. Ostgötatös.
Nr 141. Finnes någon bot för ett svärmodigt lynne? Har rätt bra i det ekonomiska — så länge det varar — samt en god make och blott ett barn. Det oaktadt är min lifsåskådning mycket dystur, kan aldrig glädja mig åt någonting nu, som i ungdomens år. Fruktar alltid för och grubblar öfver, hur det skulle gå, om min man fülle ifrån — står då utan utsikt att kunna försörja mig och mitt barn, ty jag har ej lärt något yrke. Sällskap skyr jag. Jag förefaller mig själf som en modlös och hopplös vandrerska mot ett okänt mål. 40-årig fru.
Nr 142. Om någon af Iduns läsare ville ge mig recept på god likör vore jag tacksam. Gerda.
Nr 143. Jag och min 17-åriga fosterdotter ämna företaga en Stockholmsresa på en vecka eller så omkring. Vore tacksam för adress på ett anspråklöst hotell, pensionat eller dylikt, någorlunda centralt, men framför allt med priser, som en måttlig kassa kan täla vid. Fru Thekla.
Nr 144. Vill någon, hemmastadd inom sjukvården, ge upplysning om hvilka meriter som fordras eller hvilken förening man skall tillhöra, för att erhålla nedsatt pris å biljett vid järnvägsresa? Sjuksköterska.
Nr 145. Hur rengöra röd salongsgolfmatta på hvilken hvarje fotsteg synes? Brukar sopa den med hård borste, men då följer så mycket mattlugg med. Mycket tacksam för svar å Idunläsarinna.
Nr 146. Vore mycket tacksam för något medel att hindra sylt från att mögla och jäsa. Har lagt papper doppadt i konjak på, men intet hjälpte. Ung fru.
Nr 147. Undertecknad, ung fru, är bosatt på landet, och som trakten är ödslig (vi hafva så godt som intet umgänge) och min mans arbete är af den beskaffenhet att det håller honom borta från hemmet en stor del af året, har jag svårt att få tiden att gå. Jag längtar efter något arbete, som dels kunde fylla ut min tid, dels ge mig någon inkomst. Innan jag gifte mig hade jag plats (kontorsgöromål). Nu skulle jag helst vilja ha någon liten praktisk sysselsättning och har funderat på att lära mig

N:r 2 af IDUNS Modellkatalog för vårsäsongen är utkommen. Pris 60 öre.

något lättare yrke, t. ex. bokbinderi, läderplastik eller dylikt. Undrar om man med ett sådant yrke skulle kunna få arbete? Har också funderat på att inrätta en liten hönsgård, men har för mig, att den ger ringa afkastning. Skulle någon af Iduns välvilliga läsarinna kunna ge mig något uppslag och vägledning? Denna ensamhet och denna brist på sysselsättning trycker ned mitt sinne och gör mig melankolisk. »Mycket ensam, 25 år»
Nr 148. Hvad skall jag göra för att erhålla varma händer och fötter? I synnerhet är det obehagligt att aldrig kunna somna på ett par timmar efter det jag gått till sängs om kvällarna, bara för kalla fötter. Tacksam för ett godt råd. Ung flicka.
Nr 149. Finnes något annat sätt att anrätta kanin, än stekning? Kan man ej röka och salta köttet? Okunnig.
Nr 150. Anses det opassande för en ung flicka att genom att svara på annons eller själf annonsera börja korrespondens med någon herre? Kan det vara någon risk att uppge sin adress då man ej har några baktankar utan gör det endast för att få tillfälle till »tankenbyte»? Isolerad.

BREFLÅDA

EXPEDITIONENS BREFLÅDA: »Gammal prenumerant»: Alla n:r finnas.

Begär COLMAN'S SENAP.
Använd i de Kgl. hushållen.
J. & J. COLMAN, Ltd., LONDON, ENGLAND.

ALLA FOTOGRAFISKA
ARTIKLAR ERHÅLLAS BÄST FRÅN HASSELBLÅDS FOTOGRAFISKA A-B, Göteborg. A-B HASSELBLÅD-SCHÖLANDER Stockholm.
Hvarje sömmerska, hvarje affär och praktisk dame bör genast skaffa sig Plisséapparaten "Mangold", pris 4.75. Sändes pr post-förskott från Gustaf Mankell, Göteborg. (Ensamförs. för Skandinavien). Agenter antagas. Hög provision.

Vår Trädgårds- och Veranda-bänk 135 cm. lång, hvitmålad, solid, lätt, pryddig o. bekväm, sändes så långt förrådet räcker till Kr. 8.25 st. fraktfritt. Beställ en på prof. o. Ni blir säkert belåten. Rönneådalens Slöjdividustri, Stocka Möllan. Tel. 5.

Hotell Excelsior,
Stockholm C, 35 Birger Jarlsgatan,
motsvarar de bästa af utlandets Christliche Hospize och Temperance Hotels. Lämpligt för damer och familjer. Inga drickspengar.

Dala-National-Magasinet,
25 Birger Jarlsgatan 25.
Inneh: Fru Anna Lönnberg fr. Rättvik, förfärdig alla slags nationaldräkter såsom Daldräkter, Makes Dalecarlian Dresses. Rättviksdräkter. Försäljer: Konstväfnader, passande till möbelyt, väggbonader, Solhattar i allmogestil (till damer), Konstsmiden, Smycken, allt fullkomligt äkta. Lösa artiklar till all slags dräkter finnes alltid på lager. Prisbelönt på Norrköpingsutställningen. Till landsorten mot efterkräf. A. T. 16830.

Verkligt goda och starka, svarta eller grå Herr-Strumpor med dubbelstickade hälar, samt af alla bästa ertsort, köpes med förtiel direkt från Borås Strumpstickeri, Borås.
Order skriftligen el er per Rikstel 271. — Pris 6.50 för halft och 12 kr. för helt dussin, franko mot postförskott.

Bäst
köpas barnvagnar och barnkärror hos
Bröderna Lindstrand,
Göteborg I.
Priskurant gratis. Fraktfritt.

Ny tvättmetod. Med Castoriatvål erhålles snöhvitt tvätt utan borstning eller gnidning. Absolut fri från skadliga ämnen. 4 tvålar för kr. 1:30. Kölnelagret, 24 Smålandsgatan, Stockholm. Prospekt franko.

Broderade Klädningar
med äkta Schweizer-Broderi.
Broderade klädningar i Batist, Voile, Linne, Shantung, Pongée, Tyll, Chiffon, Crêpe de Chine fr. **Kr. 12:50.**
Broderade blusar i Batist, Nansouc, Linne, Ylle, Chachemire, Japonais, Crêpe de Chine fr. **Kr. 6:—.**
Tull- och portofritt till Eder bostad. Begär prof och modebilder.
Schweizer & Co., Luzern A 10 (Schweiz),
Broderi- och Sidentygs-Export

Handväfda Linneväfnader.
Duktyg o. Servietter i damast o. dräll Handdukar alla slag, Linnelärter, Näsdukar m. m. köpes bäst och billigast från Gestrickslands Linneväfveri, Gefle, (f. d. Kungskäters Linneväfveri). Priskurant gratis och franko.

Kappor & Promenaddräkter.
Senaste nyheter. Alla prislägen.
Eriksson & Fernqvists Kappaffär,
33 Drottninggatan 33.
OBS! Beställningar utföras under garanti af välsittning.

Damer!
Beställ Edra Kappor och Dräkter i **A. S. Wahlbergs Herr- & Damskrädderi** affär, Tunnelgatan 17, i tr. Dräkter, Kappor o. Regnkappor alltid på lager.
OBS! Fördelaktiga betalningsvillkor.

Kr. 4.40 för kjolkupong om 1 1/2 m. 1.30 mtr. bredd, blå hellylle Cheviot med 1 m. Silkesfñichsammot till garnering Dito extra 1:ma Chev. 5.90. Till så enastående pris säljas dessa m. som reklam för vår firma. Exp. mot efterkräf, öppet köp. Norrköpings Klädeslager, Jakobs, atan 28, Sthlm. Extra rabatt om denna tidning åberopas.

Tvätta Strå- & Panmahattar med
Strobin

Begär alltid
å apoteken eller i sjukvårdsaffärerna
Keros förbandsbomull,
ty endast då erhåller Ni svensk tillverk ing. All annan förbandsbomull är endast ompackad, ej renad, här i landet.
Keros bomull i bindform mest hygieniska förpackning.
Aktiebolaget Keros, Södertelje.

Förstklassigt läge!
En nykterhetsrestaurang vid Karlskrona förnämsta gata finnes att genast öfvertaga om reflekterande vände sig till J. J. Blomberg, Karlskrona.

GUNNEBO-STÄNGSEL
STARKT · PRYDLIGT · BILLIGT · ERHÅLLES HOS ALLA JÄRNHANDLARE.

TIDAHOLMS FANTASIMÖBLER
Rikhaltiga variationer. Begär prisk. Tidaholms Bruk, Tidaholm. Kungl. Hofleverantör. Försäljningsmagasin: Beridarebangatan 27, STOCKHOLM

J. G. SWARTZ' HÖGSTA HVETEMJÖLSTYP
(GROFMALEN) (FINMALEN)
"SNÖFLINGAN" "SVANEN"
J.G.S. NORRKÖPING J.G.S. NORRKÖPING

Under
Juni, Juli och Augusti
 är
Iduns Expedition
 öppen
 Lördagar kl. 9—3. Öfriga hvardagar kl. 9—4.

Så fin tvätt denna gång, Fru!
Ja, jag har också använt
äkta "Chromol-såpa!"

som tillverkas endast vid
A.P.SJÖBERGS FABRIKER
 MALMÖ

Kläd Eder med de moderna och allmänt omtyckta
Leksands-Hättorna!
 Af hellinne, i gul, violett, ljusblå eller ljusbrun färg med hvita uppslag kr. 1.80. Af hellylle, gul, grön eller röd med hvita uppslag kr. 2.55. Af hellylle, gul eller hvit med bärd å uppslaget kr. 2.80. Af hellylle, gul med hvitt uppslag för flickor om 10—13 år k. 1.70. Af hellinne för flickor om 12—15 år kr. 1.50. Allt fraktfritt från
Strålin & Persson, Korsnäs.

FÖRBIGÅ EJ DEN SVENSKA INDUSTRIEN!

Vid inköp af kulörta lättare **BLUS-** och **SKJORTTYGER** begär
Tuppens Zephyr.
 Absolut ljus- och tvättäkta.
 Fullt jämförlig med bästa utländska och dessutom billigare.

OBS! Att hvarje stycke är på hvarannan meter försedd med garantietikett: **TUPPENS ZEPHYR. Absolut ljus- och tvättäkta.** OBS!

En bok "Om dekoration och målning" jämte fullständiga färgskalor sändes gratis och franko till enhver af Iduns läsare, som är intresserad af att med ringa arbete och med lysande resultat på otroligt kort tid själf måla och lackera gamla och nya möbler m. m. Insende Er adr. till Le Ripolin, 24 Smålands-gatan, Stockholm.

Jacobsons Affär,
 24 B Greffuregatan 24 B;
 — huset vid Tattersall —
 HANDARBETEN, TAPISSERI,
 Dam- och Present-artiklar.
 Ritning, Pikering, Montering.
 Valkända, billiga priser.

Blomster- och Bladväxter,
Törnrosor, Dahlor, Balkongväxter och Köksväxtplanter till utplantering i juni. Prisförteckning på begäran. Haga Trädgård, Stockholm 3. Riks- och Allm. telefon.

Med anledning af den stora
Internationella Kvinnorösträttskongressen
 som afhålls i Stockholm den 12—17 juni
 utkommer.
Iduns Kongressnummer
 den 8 juni, utgörande ett rikt illustrerad 32-sidigt festnummer med bidrag af Selma Lagerlöf, Ellen Key, Agda Montelius, Lydia Wahlström, Elin Wagner, Jane Gernandt-Claine, Signe Bergman, Professor Montelius, Gustaf Hellström m. fl., m. fl. Dessutom en kvinnlig rösträttsång "Kvinnornas lösen" af K. G. Ossian-Nilsson med musik af Hugo Alfvén.
Pris 25 öre.

J. C. LANDELIUS
 KUNGL. HOFKONDITOR
 STRANDVÄGEN 7 a. STORKYRKOBRINKEN 16
 STOCKHOLM.
 Paviljongen Drottningholm maj—okt.

Frånar
 aflägsnas radikalt
BORAN
 FRÄKEN-KRÄM.
 (Lagigt användt)
 Tub 1 krona. Rekommenderas af tusenden
 Vid hvarje tub är närlagd en "Upplysning om fränarnas uppkomst och den rationella behandlingen med Boran-fräken-kräm". Följes bruksanvisningen noga, är ett dåligt resultat otänkbart.
 Emil Fredriksson, Stockh. Rikst. 11 69

Vill du som gammal ha ditt hår kvar?
 Använd Javol som ung!

JAVOL
 håller vid regelbundet bruk huvudbotten ren, fri från mjäll, antiseptisk, väl ventilerad och förlänar förfriksande stimulans åt de därunder liggande hårrötter, hvilket är huvudprincipen i all hårskötsel. Javol gör håret mjukt och glansigt; fås, med och utan fett, i flaskor å Kr. 5,50, 3,00 2,00
Javol - Shampooingpulver 15 öre pr paket
Javol fås öfverallt
JAVOL-Huvudnederlag: M. Zadig, Malmö.

Specialaffär för **SCHWEIZERBRODOR, SPETSAR, VAFNADER** m. m. Tillverkning af **DAMUNDERKLÄDER.** Rikt profsortiment till landsorten.
BRODERI-AFFÄREN.
 3 KOMMENDÖRSG. 3.

Maskinmärkning,
 Hålsömnad och stoppning af **Duktyger** utföras väl uti **Elin Madéns Märkningsateljé,** 12 Lilla Vattugatan, hörnet af Brunkebergstorg, A. T. 119 05.

PYRO enda fotogängas-kök i världen
 som tänder sig själf och brinner utan pumpning. Betydligt bränslebesparande.
 Enkelt och lättskött. Rök, os och explosionsfritt. Pris utan pump 7 kr. Med pump för hastigt åstadkommande af extra stor låga 8 kr. Alla Pyroköken säljas med full garanti. Finnes ej Pyro att köpa i närmaste Järn- eller Bosättningsaffär kan det rekvireras från **Paul U. Bergströms A.-B., Drottninggatan 76, Stockholm,** som mot postförskott sänder Pyro till alla platser i Sverige o. utlandet. Tillverkas o. säljes i parti af **A.-B. Pyro, Stockh.**

Citronil,
 härlig, svalkande, hälsosam, framställd af rösocker och citronsaft.
A.-B. Pomril, Stockholm.
 RIKS 102 85, 106 85. ALLM. 76 86, 95 01.

"Stabil"
 trappstolen är behöflig i alla hem och affärslokaler. Alltid färdig som stol eller trappa. Pris kr. 8.50. Sändes till alla platser i landet från **Rönneådalens Slöjndindustri, adr. Stockamöllan.**

ANNONSER skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

BARNSKÖTERS KOR, utbildade, erhålla anställning genom Arbetsförmedlingen. Hufvudkontor: Regeringsgatan 113. Afdelningskontor: Högbergsg. 37. Expeditionstid kl. 9—4, lärdrag 9—2. Rikst. 40 47. Personlig inställelse. Betyg böra medtagas. »Anlita närmaste kontor!»

EN bättre flicka, kunnig i värden af späda barn, får plats i slutet af augusti på landet 1/4 timmas järnvägsresa från stad. Svar jämte foto. och lönepret. till »Box 23», Borås.

LÄRARINNEPLATSEN vid det med Fredrika-Bremer-Förbundets Landthushållningsskola för utbildande af lärarinnor förenade småbruket är till ansökan ledig. Platsen tillträdes i jan. 1912. Undervisningskyldighet i praktisk och teoretisk mjölkhushållning, praktisk husdjurskötsel samt huslig ekonomi. Lön beroende på kompetens. Ansökningshandlingar insändas före d. 15 juni till Styrelsen för F. B. F.s Landthushållningsskola, adr. Rimforsa. På grund af nuv. innehafvarinnans stundande giftermål finns plats i början af januari 1912 för sjukgymnast, helst något språkkunnig och resvan. Den som genomgått kurser i sjukvård har företräde. Lön 50 kr. pr månad, allting fritt och fri resa hit. Ansökningen åtföljd af betygsskrifter jämte foto. till Fru Olga Breithaupt-Meyer, adr. Rånnum.

ÖNSKAS lärarinna nästa läsår för 14-årig flicka (5-te klass) och 9-årig gosse. Vanliga skolämnen tyska och engelska samt om möjligt musik(piano)-undervisning fördras. Goda rek. Ebba Söderhielm, Sund, Grohed, Bohuslän.

I liten tjänstemannafamilj i vacker trakt af Dalarna får ung, frisk, bättre flicka genast plats öfver sommaren att jämte husmoder sköta om alla ett hems göromål utom skurning och tvätt. Svar till »Familjemedlem 3», Iduns exp., Stockholm.

LÄRARINNA, undervisningsvan, intresserad och barnkär, får plats i aug. eller sept. att undervisa och för öf- rigt sysselsätta 2 flickor, 8 år, (tvillingar). Betyg, rek. och löneanspråk sändas till »Disponent», Rögge p. r. SKICKLIG ex. massös önskas fr. medio af juni till 1 aug. Svar till »Herrgård», Rydsnäs p. r.

BARNFRÖKEN. I godt hem får barnkär flicka, van och villig biträda husmodern i skötandet af 3 små barn samt lättare sysslor, plats. Svar helst med foto. »Barnvärd», Östersund p. r.

MUSIKALISK lärarinna önskas för sommaren mot fritt vivre i apotekarfamilj. Kompetent att läsa tyska med en 11 års flicka samt undervisa en 8 års gosse i violspelning. Svar till Fru Elisabeth Malmberg, Västanfors.

I Nerike, närheten af Askersund å egendom får för läsåret undervisningsvan, musikalisk guvernant plats att läsa med två elever, 11—12 år. Bör kunna trivas på landet. Vid. Nya Inack-Byrån, Brunkebergsg. 3 B, Sthlm.

LANDTFLICKA får genast plats att ensam sköta hushåll för 2 herrar. Svar till »Västergötland», Iduns exp.

BILDAD, språkkunnig, tysktal. yngre kvinna erbjudes mot fritt vivre angenäm sommarvistelse å stor vacker herrgård i Östergötland där ungdom finnes. Svar, helst med foto. till »Jurist», under adr. S. Gumelii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

UNDERSVINGSVAN lärarinna, helst äldre, som genomgått 8-klasstigt elementarläroverk, erhåller till nästintillande höst plats i god familj på landet, att undervisa en 10-årig dotter i vanliga skolämnen och språk och därtill i viss mån deltaga i arbetet inom hemmet. Lön 300 kronor. Reflekterande torde insända foto., betyg och rekommendationer till »Godt hem», Visingsö.

BARNKÄR flicka kunnig i sömnad, som vill åtaga sig värden af sjuklig 3 års gosse får genast plats på landet. Gossen ej sängliggande utan vistas dagligen ute. Svar med foto. och löneanspråk torde sändas till »Ansvar», Iduns exp.

FINNES en snäll flicka, kunnig i enkel bakning och matlagning samt villig åtaga sig en jungfru alla sysslor, utom skurning och tvätt. 6 större barn finnes. Svar med lönepret. till Hallfreda, Barlingbo, Visby.

BARNSKÖTERSKA, enkel och pålitlig, van att vårda späda barn, erhåller genast plats. Svar till »1 mån.», Trelleberg p. r.

SOM sällskap och hjälp erhåller bildad, hushållsvan flicka treflig plats i jägmästarefam. i Dalarna. Norra Inack-Byrån, Malmkillnadsg. 27, Sthlm.

MÅNGA goda lärarinneplatser för sommaren och läsåret att söka g:m Norra Inackorderingsbyrån, Malmkillnadsgatan 27, Stockholm.

Vid Malmöhus läns uppfostringsanstalt för sinnesslöa invid Lund blir till den 15 sept. innevarande år plats ledig för en lärarinna uti vanliga skolämnen samt träslöjd. Lönevillkoren äro 500 kr. årligen samt fritt underhåll. Platsen tillsättes med fyra månaders ömsesidig uppsägningsrätt. Ansökningar, åtföljda af frejd-kunskaps- och tjänstgöringsbetyg torde insändas före den 15 juni till Styrelsen under adress Professor Ribbing, Lund.

En bättre flicka
 kun. i hushållsgörom. samt enk. sömn. o. märkn. erhål. plats hos familj som vistas på landet und. sommaren. Sv. m. fotogr. i bilj. märkt »E. A.», Box 42, Göteborg.

Som husmoders hjälp
 erhåller snäll och hushållsvan flicka plats hos disponentfamilj i Östergötland. Sökande som kan meddela undervisning i första grunderna för piano-spelning kan äga företräde, ehuru detta icke uppställs som vilkor. Betygs-afskrift eller uppgift å rekommendationer och löneanspråk torde jämte fotografi sändas till »M. W.» under adress S. Gumelii Annonsbyrå, Stockholm

Befattningar som lärarinna i huslig ekonomi

vid ambulateriska skolköket inom Hjårsås, Kvistinge, Kviinge, Gryts, O. Broby och Emislöfs församlingar af Kristianstads län sökes före den 1 inst. aug. Undervisningen börjar den 15 sept. och fortgår med 6, eventuellt 5 kurser om året, hvarje kurs omfattande 6 veckor och 5 dagar i veckan. Lönen 600 kr., som betalas äfven då endast 5 kurser förekomma, samt fri bostad och kost under den tid kurserna pågå. Platsen får ej afträdas utan 3 månader förut skedd uppsägning. Ansökan, åtföljd af prästbetyg och betyg från utbildningsanstalt, sändes till kyrkoherde J. Källblad, adr. Hjårsås.

Hushållslärlarinna

sökes för större hushållsskola till 1 aug. Ansökan jämte betygsskriften och uppgift af lönepretentioner insändes märkt »Hushållsskola» under adr. S. Gumelii Annonsbyrå, Sthlm f. v. b.

Kokerska

till större fattiggård erhåller plats 1 nov., samt en

Maskintvatterska

nu genast genom Arbetsförmedlingen i Karlstad.

PLATSSÖKANDE

UNG, musikalisk, elementarbild. flicka önskar plats i god familj, helst större gård, för att deltaga i och lära hushållet, helst mot fritt vivre. Anses som familjemedlem. Svar till fru Gerda Lindgren, Drottninggatan 5, Malmö.

BILDAD, väl rek. flicka önskar mot fritt vivre medfölja till landet eller badort som hjälp och sällskap. Van vid sjuka. Svar till »E», Iduns exp.

UNG, musikalisk slöjdlärlarinna önskar för sommaren plats i familj som hjälp o. sällskap. Svar till »Fritt vivre och resor», Malmö p. r.

SAMSKOLELÄRLARINNA, med tyska och modersmål som huvudämnen, önskar plats 1 juli—20 aug. Svar märkt »Intresserade» till Iduns exp.

UNG småskollärlarinna önskar under sommarmånaderna plats att läsa med nybörjare eller ock som hjälp o. sällskap. Tacksamt för svar till »E. W.», Iduns exp. f. v. b.

SEMINARIELEV, som genomgått 8-kl. lärov., önskar under sommaren plats som guvernant i frisk familj (helst i Dalarna). Svar till »S. E.», Karlstad p. r.

25-ÅRIG bildad flicka som genomgått 3 konstomsömnadskolor, 2 kläd- och 2 linnesömnadskurser, 1 år Tekniska skolan, praktisk och teoretisk väfkurs samt hushållsskola, önskar plats till hösten. Svar till »Värmländska», Iduns exp.

GYMNASIST i »Ring IV» önskar under sommarmånaderna mot fritt vivre plats som informatör på landet. Huvudämnen matematik och fysik. Svar till »Gymnasist IV R.», Iduns exp., Stockholm f. v. b.

UNDERVISNINGSVAN gymnasist, som genomgått ring III, önskar under sommaren plats som informatör för upplysning till skolans alla klasser och gymnasielärlingarna I o. II. Svar till »K. B.», Iduns exp. f. v. b.

LÄRLARINNA vid Huskvarna skola önskar under sommarferien plats i familj att läsa med barn eller som hjälp och sällskap. Någon lön önskas. Svar emotes tacksamt före 10 juni af »Värmländska», Huskvarna.

SMÅSKOLELÄRLARINNA önskar under instundande sommar plats i familj. Är villig undervisa mindre barn i vanliga skolämnen samt de första grunderna i musik. Någon lön önskas. Svar till »21 år, Slägarp.

25-ÅRIG lärlarinna önskar under sommarmånaderna plats i treflig familj på landet att deltaga i hushållsgöromål. Är äfven villig läsa med nybörjare. Svar till »Lärlarinna», Näsingep, pr Strömstad.

UNG flicka, med intresse för hushållsgöromål och kunnig i finare handarbeten och väfnader, önskar plats på landet. Är gärna villig biträda med kontorsgöromål eller i affär. Svar tacksamt till »Pliktrogna», Länköping p. r.

BILDAD yng flicka önskar plats i juli som barnfröken i god familj på landet. Van vid alla husliga göromål, barnkär. Äfven undervisning i vanl. skolämnen o. musik. Svar till »Dugliga», Iduns exp., Sthlm.

STUDENTSKA, van att undervisa, önskar under sommar mån. mot fritt vivre guvern-plats. Svar till »K. S.», Gum, Gbg.

UNG flicka — 17 år — önskar plats i liten familj där tillfälle gifves att lära matlagning. Lön önskas. Svar till »17 år, Karlskrona p. r.

EN enkel 22-årig flicka från godt hem som ej är rädd för att arbeta, önskar till hösten plats i god familj eller hos ensam dam som hjälp vid husliga sysslor. Svar märkt »Norrländska 22 år», Iduns exp.

UNG flicka önskar plats i familj att vara husmodern behjälplig. Svar till »22 år 1911», Värnamo p. r.

UNG lärlarinna önskar plats under ferierna som hjälp åt ensamstående dam eller i familj. Arbetsam och pålitlig, kunnig i hushåll och sömnad. Svar under märke »Juni, juli», Iduns exp.

PLATS i god familj för att undervisa några tim. dagligen mot fritt vivre önskas under några veckor i sommar af seminarielev. Svar till »Seminarielev», Kilafors.

UNG flicka önskar för sommaren plats i familj att underv. i vanliga skolämnen och musik. Svar till »A. E.», Karlstad p. r.

UNDERVISNINGSVAN studentska önskar under sommaren plats som guvernant i vanl. skolämnen, helst matem. Svar till »B. K. O.», Uppsala p. r.

FRISK ex. sjuksköterska önskar värda äldre herre eller dam, helst i Sthlm eller dess närhet. Villig deltaga i lättare hushållsgöromål. Svar till »F. S.», Iduns exp.

ENKEL barnkär flicka från godt hem på landet önskar plats att gå husmodern tillhanda. Är äfven van och villig att sköta barn. Är kunnig i handarbete och linnesöm samt äfven något i klädningssöm. Önskar anses som familjemedlem. Goda rek. finnas. Svar till »Tora 20 år», Dingelvik.

Kvinnlig gymnastikdirektör

söker från 1 juni anställning vid badort eller privat. Medföljer gärna å resa. Talar tyska. Goda betyg och referenser finnas. Svar till »24 år» under adr. S. Gumelii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

I frisk, vacker trakt af Södermanl. emott. under sommaren några pers. i inackordering. God kost. Friskt landlif. Moderat pris. Vidare Doktorinnan E. Levin, Brunkebergsg. 3 A. Eft. 20 maj. B. i. e.

I DALARNA, Smedsbo Pensionat och Hvilohem, lugn och stärkande rekreationsort, erbjudes god inackordering från 1 juni till moderat pris. Fru Malin Lissel, adr. Aspeboda.

I naturskön trakt af Skåne kunna hushållslever och andra unga flickor som önska vistas på landet få god inackordering i bildad familj. Pris 60 kr. Svar till »Nyttia och nöjes», Iduns exp. TYSKLAND. Ung dam erhåller god inackordering i läkarefamilj i Rostock. Ref.: Lektor Almén, Jönköping, fröken Enwall, husmodersskolan, Karlstad, fröken Beckman, Floragatan 17, Stockholm.

ANGENÄM inackordering erhålles på Långbanshyttans pensionat i Värmland. Godt bord, ljusa rum, förtjusande natur, sjö, hög luft, björk- och barrskogar, bil- och cykelvägar. Piano. Riks i pensionatet, Filipstad 184, adr. Pensionatet, Långbanshyttan.

KAMRAT önskas åt egen dotter till höstern. början, att läsa 3:dje kl. kurs. Pianounderv. erhålles. Ref. lämnas och fordras. Fru E. Wärn, Gudhammar, Hofva.

GOD inackordering för sommaren å vackert belägen villa utanför Engelholm. Skogsluft. Strandbad. Rt. 208. Fru H. Lindström, Villa Solbacken, Engelholm.

ÄLDRE anspråkslös dam kan få godt hem på landet i en af Skånes naturskönaste trakter. Moderat pris. Svar till »Godt hem», Sv. Telegrambyrå, Malmö.

ÄLDRE herre, som tidtals vistas å annan ort, önskar till hösten, helst i närheten af Stockholm, hyra tvenne vackert och tyst belägna rum. God omvårdnad i händelse sjukdomsfall. Eventuellt kosthållning. Egna möbler. (Bör passa för änkefru, som vill uthyra en del af sin våning.) Svar snarast till »Hem» under adress S. Gumelii Annonsbyrå, Sthlm f. v. b.

KONFIRMANDER erhålla inackordering och underv. i Nämndö prästgård, Stockh. skärgård. Goda ref. Svar till Pastorsämbetet, Nämndö. Rikstel. 5.

TILLFALLE till inackordering på landet. Härlig barrskogsluft. Bad. Bekväma kommunikationer. Svar till »Sommarhem», Gärdssjö station.

INACKORDERING i ett större välvårdadt landthem önskar för vidare utbildning en ung bildad flicka. Svar med prisuppgift till »Ingeborg 1911», Iduns exp., Sthlm.

ENKELT möblerade rum uthyres under sommarmånaderna till badgäster. Hyran billig. Nytt kallbadhus är under uppförande. Vackra parkanläggningar finnas. J. Olsson, Ödmanssöng. 8, Landskrona.

Ribbingebäckens Pensionat och Hvilohem rekommenderas. Förfr. besv. Uppsala Riks. 672 samt Österunda 7 öfver Enköping. Vördsamt Augusta Sjögren.

Hvilohemmet Lisakulla, Sätilla, Västergötland, rekommenderas som hvil- o. gödningsanstalt. Härlig natur. Barr- o. löfskog. Månadspris 75—85 kr. för helinackordering pr månad. Delade rum 10 kr. billigare. Vidare meddelar: Fru Elisabeth Ericson-Schultheisz.

Gåsö Hafsbad vid stora segelleden till Lysekil. Ren, härlig luft. Nybyggd restaurang. Bästa bad, spec. gyttebad. Utmärkta strandbad. Tillgång till segling och fiske. Billiga afgifter och lefnadskostnader. Öppnas 15 maj.

Angenäm sommarvistelse erhålles nu och framdeles för unga damer på naturskön vid barrskog belägen egendom i Södermanland. Härliga bad. Ungdom finnes. Svar till Fru Tora Anander, Dalby, Bettna. Telefon.

Ulfs Sjukhem, Järfa. God vård och godt kök. Moderata priser. Utmärkta kommunikationer. Allm. Tel. Ulriksdal 11.

Vacker sommarbostad i Norrtelje för badgäster. 3 ljusa, soliga och väl möblerade rum med stor tambur finnes att hyra i närheten af societetshuset i Norrtelje för personer som äta ute. Rikstel. i tamburen. Vidare underr. pr Riks 134 Norrtelje eller genom Sjukgymnasten vid badanstalten, Fru Alma Rohjan, Schelegat. 4, 2 tr., Sthlm, mellan 1—3 hvarje dag.

För äldre dam som önskar inackordering i ett glad men stilla hem finnes tillfälle att nu ell. till hösten få ett soligt rum nära Karlavägen. Om så önskas, kan egna möbler medtagas. Bästa referenser. Vidare pr rikstelefon Ost. 311.

Bie Vattenkuranstalt. Kneippbad. Skogs- luft. Enkel och sträng lefnadsordning. Läkare: Astley Levin, Sthlm.

Borg Kneippbaden. Sommar- och vinterkurort. Alla varma bad, massagebad, elektriska bad, Kneipp kallvattenkur, solbad. Utmärkta bostäder o. inack-ställen. Läkare: Walter Bergwall.

Borgholm Kurort och hafsbad med syd- ländskt öklimat. Utmärkta bad. Tidsenlig utrustning. Väl fungerande vatten- och kloakledning. Läkare: Johan O. A. Bergqvist, 38 Linnég., Sthlm.

Bästads Hafsbad o. Kuranstalt 1/2—1/3. Mildt, jämt klimat, härligt läge, en af västkustens naturskönaste badorter. Läkare: Dr G. Krikortz, Sjukgymn. E. Jacobsson.

Dalarö Hafsbad. Vilk. kur- och rekreati- onsort. Naturskönaste läge; hälsosamt klimat. Gytte-, tallbarrs-, kolsy- rebad etc., sjuk. Läkare: G. Heyman. Upplys. om rum Riks. 11. kl. 11—3 e. m.

Djursåtra Brunn, Versås. Lugnt, stilla, enkelt. Högt och fritt läge. Järnkällor. Vålservade bad. Het- ligt. Omsorgsfull massagebehandling. Bil- ligt. Läkare: D. Liljeqvist, Uppsala.

Fiskebäckskil Hafscuranstalt vid Västkusten. Ren, dammfri hafsluft. Alla sorters bad. Massage och sjukgymn. Billiga lefnadskostnader. Läkare: Nils Tidmark.

Fjällnäs Sveriges högst belägna luft- kur- o. rekreati-onsort, ca 800 mtr ö. h.; dock i björkregionen. Härlig natur, renaste luft. Ej lungotspatienter. Bad. Läkare: P. Zeidlitz, Uppsala.

Furusund Hafs- o. Gyttebad i Sthlms norra skärg. v. stora segel- leden 2 1/2 t. resa m. eleg. ångare fr. Grand Hötal. Alla sort. bad. Billiga bost. 1:a kl. restaurant. Läkare: K. Sahlberg.

Grennaforssa vid södra stambanan. Berömd järnkälla. Gytte- o. medic. bad. Mildt barrskogskli- mat, härlig luft. Sjö. Bost. i brunspark. Adr.: Moheda. Läkare: O. F. Nyquist.

Hälsans Brunnansst. Hälsingborg, vid Öresund. Radioaktiv, koksalt- o. järnkälla. Alla badf. Reumatism, mag- sjukd., skroful. åkommor. Läkare: Dr A. Björkman, Hälsingborg.

Helsjön Gyttebad och kuranstalt. Alla brukliga badf., spec. gyttejem.-b. Godt bord. Natursk. barrskogstr. Ren o. hög luft. Postadr.: Horred. Rikst. Läk.: Em. Westerberg.

Hindås Sanat. & Turisthot. V. Sveriges förnämsta o. natursk. rekrea- tionsort, milslänga skogsprom. Öppet året om. Läk.: Dr M. Matell. Begär prosp. I Bröstsjuka mott. ej.

Hjo Badanstalt. Sundaste läge i den för- tjusande Guldkroken vid Vettern. Utm. bad. Goda bost. Läk.: Prof. J. Vilh. Hultierantz, Uppsala; för gymn. o. mass. Dnr Hj. Ekberg, Sthlm.

Lånnskede Härl. läge å Småländska höglandetiskogtrikt. Berömd järnkälla, naturl. radioaktivt vatten. Alla brukl. badformer. Kneipp. Läkare: Sigge Wikander, Sthlm.

Ljungskile, förtäfflig rekreati-onsort, med väl serverade bad. Apotek. Järnkälla. Nytt societetshus. Öppen 1 Juni—1 evt. 15 Sept. Ångb. o. järnväg. Läkare: Nath. Dahlberg.

Loka, vid Bergsl. järnv. Säs. 7 juni—7 aug. Termsindeln. Reumat., hjärtfel, neurastheni. Berömda gyttebad jämte alla vanl. badf. Öfverläk. Liftm. I. Hedenius, vik. Dr. G. Bystedt, Sthlm.

Medicinska förfrågningar besvaras af resp. läkare och för närmare upplysningar utgifna publikationen »Svenska Bad- och Kurorter» (tillgänglig i bokhandeln) och till de olika kurorternas prospekt som erhålles genom kamrerkontoren samt Svensk Bad- och Turisttidning och Svenska Turistföreningen i Stockholm.

Pension Tyskland.

Frau Geheimrat Neumann, Cassel, Karthäuserstrasse 1, nimm einige junge Damen bei sich auf zur gründlichen Erlernung der deutschen Sprache. Angenehmes Heim, gute Verpflegung. Auf Wunsch Anleitung im Haushalt. Gelegenheit zum Studium der Musik etc. Beste Referenzen.

Fru Gina Svensons Pensionat i Fiskebäckskil rekommenderas.

Styrsö Hafsbad i Göteborgs skärgård. Mildt och jämt klimat. 50 minuters inomskärsresa fr. Göteborg. 1:a klass Hotell, Restauration, Bad m. m. Läkare: A. Kuylenstierna, Göteborg.

Sunnansjö Pensionat, beläget i en af Dalarnes vackraste trakter, vid sjön Wessman. Ångb. o. tåg- förb. via Ludvika. Adr. Sunnansjö, Da- larna.

Inackordering

kan erhållas, äfven på kortare tid, ensamt eller deladt rum hos Fru Maria Plg-Gyllenbåga, Artillerigatan 24, 3 tr. Allm. Tel. 22223.

Ny sommarkurs

täger sin början vid Katrineholms Praktiska hushållsskola den 10 juli. Enklare och finare matlagning, syltning, saftning, charkuteriarbeten, bakning etc. Slöjdkurs utan förhöjd afgift. Samkväm och utflykter. Kompetenta hushållerskor utbildas på fem månader. Platsar anskaffas. Begär prospekt mot dubbelt porto från Praktiska skolan, Katrineholm 3.

SVENSKA KURORTFÖRENINGEN.

Lundsbrunn Hälsobrunn och badan- stalt. Högt o. torrt läge i natursk. trakt nära Kinnekulle. Vidsträckt parker. Berömd järnkälla, starkt radio- aktivt. Billigt. Läk.: E. Pontén, Göteborg.

Lyckorna Hafsbad och klimatisk kur- ort i härlig natur å väst- kusten, kransad af pyppiga, skogsklädda höjder. Läkare: M. Blumenthal, Sthlm.

Lysekil Klimatisk kur- och rekreati-onsort. Utmärkta gytte-, kreuzna- cher-, half- och hafsbad, sjukgymnastik, massage. Tidsenliga anläggningar, billiga priser. Läkare: Prof. A. Wide, Sthlm.

Malen, Bästads. Fullständig kurort. Varm- och hafsbad. Vidsträckt barrskog. Gymnastik, brunnsdrickning, dietisk behandling. Lektuga. Lekleda- rinna. Läkare: L. Reuter, Sthlm.

Marstrand Hafscuranstalt med ut- märkta bad, spec. gytte- bad, goda kommunikationer, billiga lefnadskostnader. Läkare: J. Bauman, Marstrand.

Medevi Skogssanatorium. Berömda järn- källor med radioaktiv utstråln. Utmärkta gytte- o. halfbad. Sol- o. luft- bad. Kalla bad i Vättern. Terrängkur. Diet. bord. Läk: G. Bergmark, Uppsala.

Mörsils Sanatorium f. bröstsjuka, Jämtland. Öppet året om. Ren, stark. fjällluft. Lätta komm. Första kl. bord. Elektr. belysn. Rikstel. Öfverläk: T. Horney, Mörsil.

Mösseberg Vattenkur. o. sanatorium, 1,100 fot ö. h. Öppet hela året. Nauheimerb. med fyt. kols., elektr. ljusb. Inhalatorium. Röntgen- o. Högfrek- vensafd. Läk: Fr. Odenius, Sthlm.

Nybro Brunn- och badanstalt. Skogs- klimat med praktiskt barrskog. Torr grusgrund. Nytt varmbadhus. Sol- bad. Elektriska glödljusbad. Billigt. Läk: Doc. Kj. O. af Klercker, Lund.

Nynäs Hafsbad modern, förstklassig sommar- och vinter- kurort med fullst. vattenkuranst. och alla moderna kurmedel. Mildt klimat, härligt läge. Läkare: G. Asplund.

Porla Brunn. Berömda, kraftiga järn- vatten. Fullst. badanstalt. I termin: 1 juni—1 juli; II termin 5 juli—2 aug. Postadr.: Porla. Läkare: Lifmedikus: E. O. Lidin, Sthlm.

Ragunda Vattenkuranstalt och hälso- källa i östra Jämtland. Vackert läge vid den härliga Hammarforsen, mildt klimat. Postadr.: Hammarstrand. Läkare: Fredrik Bergvall, Sthlm.

Ramlösa 205:e säsong. Järn- och Neunenarliknande alk. källa; kall-, Nauheimer-, varmvattenkur; gyttebad. Radiogenkur. Spec. diet för socker-, gikt-, njursj. & afmagringskur. Läk: E. Lande- gren, Sthlm.

Ronneby Brunn. Starkaste järnkällor, massage-, ljus-, hafsbad, kall- vattenkur, dietkur. Läk: Gunnar Fors- ner, Sthlm. Ensk. praktis. dr. Riets, dr Zachrisson, dr Åberg.

Rostock Hälsobrunn och badanst. invid Kroppefjäll. Naturskönt, frid- fullt och lämpligt för sitt ändamål. Ytterst moderata priser. Stn och adr.: Dals- Rostock. Läk.: F. Fröblom.

Ryds Brunn- och badanstalt. Sve- riges äldsta kneippkuranstalt. Nat- urskönt läge. Barrskog och insjöar. Lugnt och stilla. Läkare: H. V. Kindblom, Ryd.

Saltsjöbaden 1/2 t. från Stockholm. badsanatoriet öppet hela året. Begär upplysning om priserna! Läk. Olof Sandberg.

Skagersbrunn vatten- och luftkurort med järnkällor i östra Värml. Härl. barrskog. Alla badformer. Sommarsäs. 1 juni—1 sept; öfriga årstider hvilohem. Läk: G. A. Alvin, Sthlm.

Strömstad Hafscuranstalt. Skyddadt läge. Mildt hafsklimat. Berömda gyttebad. Järnkälla. Säsong 1 juni—15 sept. Läkare: A. Berghel, Stockholm.

Särö Hafsbad och kurort. Rik vegetation, Härliga promen. med utsiktsplat. Öppen året om. Tåg med Göteborg 18 gr dagl. Läkare: Georg Engstrand, Särö.

Sättra Brunn, 1 1/4 mil från Sala. Stillhet, enkelhet. Barrskog. Gyttebad, gymnastik, massage; särskild matordning för magsjuka. Öppen 12 juni—12 aug. Läkare: R. Friberger, Uppsala.

Söderköping Brunn och bad. Full- ständig badkur. Nau- heimerbad. Elektr. ljusb. Sjukgymn., mass. och helutifabeh. Utm. skogspromen. Enk. lefnadssätt. Läk.: R. Almborg, Sthlm.

Södertelje Nytt badhus och societets- hus. Utvidg. badhot. Spec. tvåmassageb., el. ljusb. Läk: Axel Hellstenius, Sthlm. För mass. o. gymn. dr. N. Wennström, Sthlm.

Tranås Vattenkuranstalt, öppen året om. Alla varma och kalla bad. Fullst. Kneippbehandling. Mild och ren luft. Naturskönt läge, vidsträckt barrskog. Billiga priser. Läkare: H. Tham, Tranås.

Trosa Bad- och sommarvistelseort. Nat- urskönt läge. Ren och stärkande luft. Utmärkta varm- och saltsjöbad. Tvenne läkare på platsen.

Tulseboda Brunn- o. kurort. Kyrkhult, Blekinge. 1 juni—1 sept. Natursk. läge i högt ligg. skogstr. Utm. bad, stark järnkälla. Apotek. Bill. lefnadskostnader. Läkare: E. Kinnvall.

Tyringe badanstalt & sanatorium. Öppet året om. Alla nu brukl. bad- former. Naturskönt läge. Ren, stärkande luft. Mildt syd. klimat. Billiga lefnads- kostnader. Läkare: O. Reimers, Tyringe.

Ulrichehamns Sanatorium och badan- stalt. Öppet året om. Vidstr. skogsomr. Mer än 300 m. öfv. hafvet. Alla brukliga badformer, äfven elektriska. Läkare: Johan A. Andersson, Sthlm.

Varberg Hafsbad och gyttebadanstalt. Bästa hafsbad, spec. gyttebad. Elektr. ljusb. Billiga afgifter och lefnadskostnader. Läkare: Lifmedikus Emil Jacobson, Stockholm.

Visby Varmbads- och Kneippkur-anstalt. Mildt ö-klimat. »Bainernas stad». Nytt Kneippbyn m. lufthydd. o. solb. m. dusch i skogen o. kontin. strandb. v. Öppna hafvet! Läk: K. Kallenberg, Sthlm.

Värmlands Eda vattenkuranstalt o. järnkälla. Natursk., högt läge. Milsvida furuskogar. Alla bruk- liga badformer, spec. gyttebad. Läkare: Docenten, Med. Dr A. Levertin.

Öregrund Hafsbad-anst. Härl., friskt läge. Goda o. bill. lefn.- förh. Lifl. ångbåtskommunikat., alla brukl. badf. Gytte- & Nauheimerbad. Läkare: Viktor Huss, Öregrund.

Östhammar Hafsbadanstalt. Skyddadt läge vid vik af Ålands haf. Berömda gytte- och tvåmassagebad för gikt och reumatism. Härlig hafs- och skogs luft. Läkare: Dr Henrik Berg, Sthlm.

Konungariket Sachsen.
Technikum Mittweida
Rektor: Professor F. Holz.
Högare tekniskt Läroverk för elektro- och maskinteknik. Skilda afdelningar för ingenjörer, tekniker och verkstätere. Elektrot.- och maskinlaboratorier. Instruktions-verkstäder.
36:te läsåret. 3610 studerande. Program etc. kostnadsfritt gen. Sekretariatet.

Doktor J. Arvedsons kurs
Sjukgymnastik, Massage o. Pedagogisk Gymnastik,
medför enligt kongl. majests medgivande samma kompetens o. rättigheter som en kurs vid Gymnastiska Central-Institutet.
Kursen 2-årig, börjar den 15 sept.
Prospekt på begäran genom Dr J. Arvedson, adr. Strömsborg, Stockholm.

Gymnastikdirektörsexamen
aflygges efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid
Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
Ny kurs börjar 9 sept.
Prospekt gen. **Kapten J. Thulin, LUND.**

Med. Dr. E. Kleens
(ett-åriga) kurs i Massage och Sjukgymnastik (för damer) börjar den 1 okt. kl. 10 f. m. Nr 37 Mästersamuelsgatan, 2 tr. upp. Prospekt begäres städe under adress **Saltsjöbaden.**

Barnmorskan Fröken Ester Beckman,
adr. Skara, åtager sig efter överenskommelse praktik i familjer. Ref. på begäran.

Laxin
Konfekt
Håll magen i ordning med „Laxin-konfekt“, Rekommenderas af läkare som ett välsmakande och säkert verkande, oskadligt afföringsmedel. Erhålls i hvarje apotek till Kr. 1,- per sak. Generalkonst: **Kronans Droghd., Göteborg.**

OATINE är idealiskt af en ren, snövit och varaktig Crème. Oatine aflygs reformer och hudrodnad c rensar porerna från smuts. Vid rationellt bruk blir huden klar och vacker. Oatine puder, tvål o. balsam. Tillbakavisa dåliga efterapningar o. mottag endast Oatine i hvid burk med grönt lock. The Oatine Co., London. Oatine finnes öfverallt samt hos **A. W. Nording, Biblioteksgatan 11 och Drottninggatan 68, Stockholm.**

Astrid Wittborn,
Manicure, Pedicure, Ansiktsbehandling. **Brahagatan 6, II. Riks Östermalms 437. Allm. 19716. Mottagning 11-16.**

Mélanogéne,
Oigquemare - färgar hår, skägg och ögonbryn - håller färgen i månader Pris kr. 4.50. Endast i **Franska Parfymmagasinet, 21 Drottninggatan 21, Stockholm.**

Damhårarbeten.
Peruker, Benor, Fiatorer, Länkar m. m. tusental. Obs! Vi skänker öf postpaket med "Hår", Herr o. Fru E. MALMBERG, 58 Klarabergsgatan 58, Stockholm.

Crème Idéale
(Majorskan dmanns Varberg)
är den mest utsökta och mest välgörande af alla hudcrèmeer. Den bortager rodnad, fnassel, reformer, leverfläckar, sprickor etc., gör hy, hals och händer vackra. Den är oföränderlig, snövit och med en förtjusande parfym. Alla som använt den, gilla ingen annan. Intyg fr. handelskemist. Förnästa Parfymaffärer.

Äkta Hårnät
bäst och billigast direkt från Svenska Hårnätimportören, adr. Stockholm Va. Stort prof mot 45 öre i frimå ken.

"Hur mår du?"
Konsten att må väl, i det längsta bibehålla sundhet och lefnadsfriskhet samt så småningom återvinna förlorad hälsa lär oss **Lilla Hälsovännan.** "Denna bok har en egenskap, som ställer den långt framför de alla mest berömda läkekonstböcker: den är skriven så, att folk begriper den". PÅS franko mot 30 öre i postvä. eller frim., mot postförskott för 40 öre. **P. Wikner, Orsa.**

Kvinnliga Utbildningsskolan Villa Hult,

(f. d. Villa Hults Hushållsskola)
belägen vid den vackra kurorten Kneippbaden anordnar för sommaren från 1 juni till 1 sept. billighetskurser i matlagning (äfvén vegetarisk), bakning, konservering, syltning och beredning af konfekt på 1, 2 och 3 månader, med tillträde den 1 och 15 i hvarje månad. Skickliga lärarinnor. Tillfälle till nöjen och förtröelser. Prospekt sändes och förfrågningar besvaras af föreståndarinnan Fröken **Ella Hult**, adr. Kneippbaden. Tel. 758.
Obs! Elev, som så önskar, kan specialisera sig på ett eller flera ämnen.

Nya Hushållsskolan,
Västra Trädgårdsgatan 19, Stockholm,

hvilken år 1981 grundades af Fröken Hedda Cronus, fortsätter sin verksamhet i samma anda och efter samma plan som under alla föregående år. Skolan afser att meddela **billiga** flickor undervisning och öfning i enklare och finare matlagning, bakning, syltning och inläggning af grönsaker, finstrykning samt öfriga inom ett hushåll förekommande göromål, för att sålunda sätta dem i stånd att på ett praktiskt sätt **förestå** egna eller andras hem. Äfvén meddelas en kortare kurs i Födoämneslära och Hälsovårdslära.
Skolan har varit besökt af två tusen sjuhundra tjugutva (2,722) elever. Hvarje kurs omfattar 4 eller 4 1/2 månader. Elever mottagas äfvén på kortare tid. Ny kurs börjar den 1 nästkommande augusti. Prospekt och vidare upplysningar meddelas af

Fröken Berta Erlandsson,
19 Västra Trädgårdsgatan, Stockholm.

Örebro Kindergården-Seminarium,
Oskarsparken 7. Ny teor. prakt. kurs begynner nästa 15 september. Utmärkt verksamhetsfält för unga flickor. Begär prospekt och upplysningar genom föreståndarinnan **Fröken Maria Kjellmark.**

Palmgrenska Samskolan,
(Grundad 1876).

Högare fullständigt, statsunderstödt läroverk med rätt att anställa student- och realskoleexamen. Förberedande klasser. Expeditionen, Arsenalsgatan 4, öppen dagligen kl. 8-1/2 4 e. m. Rikst. 115 49. Allm. 168 88.

Carl Nordblad. J. S. Hedström.
Andrea Eneroths Handarbetskola,
Karduansmakaregatan 8 B, 1 tr., Stockholm.
Allm. Tel. Br. 45 86.

Ettårig lärarinnekurs, omfattande fyra afdelningar. Termiskurser i konstömnad, linnömnad och klädsömnad. Utförligt prospekt sändes.
Anmälningar mottagas nu alla dagar, utom måndagar, 1/2 12-1/2 1 och skriftligen till nästa termin som börjar i september.

M. Nordenfelts Kvinnliga Yrskesskola,
15 Karl Gustafsgatan, Göteborg.
Dagskola och aftonskola.

Yrkesarbete i skolverkstäder: för linne-, kläd- och dräktäm (dam- och barnkläder) och för konstnärliga handarbeten. Fullständiga tillskärerske- och direktis-kurser. Skolan förmedlar utnämning af gesäll inom dessa yrken.
Hemsömnadskurser i samma ämnen. Lägsta inträdesålder 15 år. Nästa hösttermin börjar den 1sta september.
Närmare upplysningar lämnas af föreståndarinnan Fröken M. Nordenfelt. Skriftlig adr. intill 1sta augusti 3 Viktoriagatan.

Lögre Handarbetslärarinneseminarium vid M. Nordenfelts Kvinnliga Yrskesskola,
15 Karl Gustafsgatan, Göteborg.

En lägre 1-årig kurs för utbildande af Handarbetslärarinnor. Inträdesålder 19 år.

En högre 1-terminskurs (A- och B-linje) tillagd på grund af ökade fordringar för handarbetslärarinnors kompetens. Inträdesfordringar tillsvidade: Afgångsbetyg från lägre kursen eller från någon motsvarande, såsom fröknarne Lundins eller Eneroths, Stockholm, eller Fackskolan i Uppsala. För A-linjen dessutom: realskoleexamen eller 8-kl. högre flickskola.

Specialkurser för yrkeskolelärarinnor i beklädnadsyrken. Inträdesfordringar: Afgångsbetyg från den högre kursens B-linje.
Nästa hösttermin börjar den 1sta september. Anmälningar böra vara insända före 1sta augusti, adr. 3 Viktoriagatan.
Närmare upplysningar lämnas af föreståndarinnan Fröken M. Nordenfelt.

Göteborgs Nya Husmoders-Skola

börjar i höst sin verksamhet. Husmoderskurs 1 termin.
Undervisningen omfattar: enklare och finare matlagning, konservering, bakning, servering, födoämneslära, hälsolära, linnömnad, hushållsbokföring och ledas af fackutbildade lärarinnor. Extra ku ser anordnas:
Under sylvittiden 6 dagars kurser i konservering efter modernaste principer.
Demonstrationskurser 2 tim. i veckan under 3 veckor och
Demonstrationskurser en kväll i veckan under 6 veckor, omfattande särskildt frukost-, lunch- och supéretter.
Linnömnadskurser 3 tim. i veckan under 6 veckor efter nyaste tidsbesparande metoder. Förfrågningar besvaras o. prospekt sändes på begäran af undertecknade. Adress Uppsala.
Elwira Friberg. Lärarinnan vid Fackskolan för Huslig Ekonomi, Uppsala.
Hildegard Friberg. Uteexaminerad fr. Fackskolan för Huslig Ekonomi, Uppsala.

Husmodersskolan Hemmet

börjar höstkursen den 1 sept. Prospekt och närmare upplysningar genom Fru **Anna Gyllenspetz**, född von Holten, Drottninggat. 67, Stockholm. R. 133 34.

Elementarskola på landet. 6-kl. samskola jämte förbered. kurser för realskoleexamen. Omsorg-full vård och undervisning med största möjliga hänsyn till individuell begåfning, studieförmåga och krafter. Helinackordering i goda hem ombesörjes genom skolan. Vistelse i frisk, vacker trakt vid skog och sjö (Mälaren). Idrott, praktiska arbeten, slöjd. Vanartiga emottagas ej! Nytt läsar 21 aug. Program. lärobokförteckning, referenser o. d. från rektor. **Privata Realskola, adr. Kungsör.**

Penumerera på posten eller Tel. Ö. 32 75 på **Mönstertidningen Konstslöjden i Hemmet**, 8 de årg. Pris 3.50 pr år, 12 häften. Lösnummer 30 öre. Prenumeranter få begära mönster. Ett häfte äldre till prof sändes mot insändande af 25 öre. Äldre årg. realiserar 1-4 å 2 kr. pr årg., 5-6 å 3 kr. pr årg.
Lektioner i läderplastik, gyllenläder, gobelin m. fl. sorters målning, textning, träinläggning m. m. meddelas.
Gustava och Anna Meukow, Valhallavägen 19 n. b. Tel. Ö. 32 75.

Har Ni försökt LAURENTI Komef-Cacao? Inte det!? Köp den då! Den haren Ger hälsa och godt humör!

Svenska Fattigvårdsförbundets
fjärde utbildningskurs för blifvande föreståndare och föreståndarinnor vid fattigvårds- och barnavårdsanstalter äger rum 15 jan.-15 juli 1912. Undervisningen är dels praktisk, dels teoretisk. Inskriftningsgift 5 kronor, kursen afgiftsfri. Elever bekosta själva vistelsen å anstalten. Program erhålles å byrån, Lästmarkargatan 6, Stockholm. Ansökningstiden utgår 1 september

Källvik. Hälso-brunn. Badanstat. Hafsbad.
Beläget i det natursköna Tjust, 2 mil norr om Västervik. Mycket billiga lefnadsomkostnader. **Läkare:** Docenten vid Uppsala Universitet Dr **H. Lundborg.** Prospekt genom kamreren. (Postadress: Loftahammar). Bekväma ångbåtsförbindelser med Stockholm och Västervik.

Sommar- & Vinterkurorten

BORG
Utmärkt pensionat och inackorderingsställen. Hel inackordering fr. 1.75 pr dag. Läkare: **Dr W. Bergwall.** Prospekt från kamrerarkontoret.
KNEIPPBADEN, NORRKÖPING.

ETABLERAD 1752. När ni tager ett piller, så tag ett **Brandreth's Piller**
Rent vegetabiliskt Alltid verksamt.
Brandreth's Piller rensa blodet, magen och inälvorna samt underlätta matsmältningen. De stimulerar levern, afägsna dålig galla och andra fördärfvade afsöndringar. De styrka, regulera och rensa hela systemet.
Vid förstoppning, svindel, sömnlöshet, belagd tunga, dålig andedräkt, huvudvärk, magsmärtor, dålig, ofullständig matsmältning, lever-sjuka, gulsot och hvilken annan opasslighet som helst komma af orent blod.
För bilden tätt upp till ögonen och passa på, att pillret kommer in i munnen.
Säljas på alla apotek.
Allcock Manufacturing Co., Birkenhead, England.

ETABLERAD 1847. **ALLCOCK'S PLÅSTER**
Universalt botemedel mot Smärtor. Hvarsomhelst, där man har ondt bör et plåster läggas.

Almedahls Försäljnings-Magasin,
Kungsgatan 55, Göteborg.
Levererar fullständiga **Linneuppsättningar** för bosättningar och brudutstyrlar. Se vidare vår annons i Iduns Modellkatalog.

Bad är hälsa
och blifver det i dubbel måtto om badrummet är monteradt med våra **Förstklassiga, Moderna BADAPPARATER.**
Erhållas genom alla entreprenörfirmor. **Wilh. Sonesson & Co, Malmö, Stockholm, Göteborg, Köpenhamn.**

EUCALYPT
Återgifver grått och blekt hår sin ursprungliga färg i hvilken nyance som helst. **Garanteradt oskadligt.** Attest härå är utfärdad af Herr Dr: **Carl Setterberg, Kemiska Kontrollbyrån, Stockholm.**
Pris pr flaska å 125 gr. 3 kr.
Fås i alla välsorterade Parfym- o. materialaffärer. På platser där Eucalypt ännu icke finnes till salu hänvända man sig till **Japan-Emalj** Agentur, Bruksgratan, Malmö.

Japan-Emalj
lämnar en porslin-lik yta af nästan obegränsad hållbarhet. Japan-Emalj är lämpligaste färg för lackering af möbler, badkar, barnvagnar o. dyl. Japan-Emalj är genast färdig för användande. För hemmålning finnes Japan-Emalj i småburkar å 50 öre och 1 kr, 40 kulörer. Råd och upplysningar lämnas beredvilligt direkt från fabriken.
Sparkasseränta
4 1/2 %
Köpmannabanken
Arsenalsgatan 9.

Med detta nummer följa gratisbilagorna: **Iduns Mode- & Handarbets-tidning** för juni och **Iduns Roman-bilaga** ark 5.